Postimees

Ilmub iga päew.

Toimetus ja peakontor Tartus, Jaani 11.

Toimetus ja kontor Tallinnas, Wene 1.

Telefonid Tartus: Tegewtoimetaja 2-86, siseriigi ja Tartu teadete tõim. 1-86, kaugeköned 9-86, ärijuhatus 65, talituse üldtelefon 80, raamatukauplus 2-50.

Telefonid Tallinnas: Toimetus 30-81, kontor 16-11.

Käsikirjad hoitakse alal ainult sellekohasel soowil.

Kuulutuste hinnad: kuulutuste küljel 5 senti, teksti ees 10 senti, teksti sees 12 senti ja tekstis teksti kirjaga 15 senti mm weeru laiuses. Kohaotsimise kuulutused poole hinnaga. Kuulutuste koha waliku soowe täidetakse ainult wõimalust mööda.

Üksik number 5 senti.

„Postimehe" ja ta maksuliste lisade tellimishinnad:

Postiga: 1 kuu 150 s., 2 k. — 300 s., 3 k. — 370 s., iga lisakuu 120 s., 6 kuud 725 s., 12 kuud 1400 senti.

Postita: 1 kuu 135 s., 2 k. — 270 s., 3 k. — 325 s., iga lisakuu 105 s., 6 kuud 625 s., 12 kuud 1250 senti.

Tartu linna tellijatele. Kojukandmisega: 1 kuu 135 s., 2 k. — 270 s., 3 k. — 370 s., iga lisakuu 110 s., 6 kuud 700 s., 12 kuud 1350 senti. Talitusest ära wiies: 1 kuu 125 s., 2 k. — 250 s., 3 k. — 320 s., iga lisakuu 100 s., 6 kuud 600 s., 12 kuud 1200 senti.

Wälismaale — 4 krooni kuus. Poola, Leedu, Lätimaale — kodumaa hinnad.

„Maamees" 30 senti kuus. „Sädemed" 120 senti aastas, 60 senti poolesaastas, üksiknumber — 35 senti; ilmub 4 korda aastas. „Lasteleht" 10 s. k. „Terwis" 160 s. aastas, 80 s. poolesaastas, üksiknumber — 45 s.; ilmub 4 korda aastas. — Aadressi muutmine 25 s.

Nr. 98 **Pühapäewal, 12. aprillil 1931.** **Tänast lehte 8 lehekülge** **75. aastakäik.**

Eesti-Soome kaubaleping kirjutati alla.

Wastastikused kaubasoodustused.

Eile kl. ½1 kirjutati wälisministeeriumis alla Eesti-Soome kaubandus- ja laewanduslepingule. Eesti poolt kirjutasid alla wälisminister J. Tõnisson ja kaub.-tööstuskoja direktor Max Hurt, kes on eesti delegatsiooni esimees, Soome poolt saadik A. Wuorima ja ülemdirektor W. M. J. Wiljanen.

Leping on pikkade läbirääkimiste tulemus ja asendab 29. okt. 1921. a. Helsingis sõlmitud kauba- ja laewanduslepingu ja selle juure käiwa lisakokkuleppe, mis sõlmitud 16. märtsil 1930. a. ja mis sisaldas ainult põllumajanduse osa.

Mis puutub lepingu tekstuaalsesse ossa, siis on tema üldjoontes wastaw wanale, peale üksikute muudatuste.

Uute osadena wõiks mainida laewanduse alal enamsoodustuse käitlust sisewetes nawigeerimise ja lootsi tarwitamise alal. Lootsimise kohustustest on wabad kõige enam 25 reg.-tonni netto-mahuga purjelaewad, millel on laadungiks kodumaalt päritolewad kaubad.

Erandina awaldab Eesti walitsus nõusolekut anda Soomele kõik soodustused, mis antakse Lätile ja Leedule portselanist teoste, kummikalossiide, botikute, säärsaabaste, paberikauba ja tselluloosi alal.

Uuendusena tuleb mainida, et kuna wana lepingu lisades ettenähtud kaupade suhtes on fikseeritud Soomele kindlad tollimäärad ja Eestile protsentuaalsed alandused, siis on uues lepingus ette nähtud igal pool sel alal wastastikkus. Nimelt on tollimäärad fikseeritud mõlematele samas suuruses. Samuti wastawad ka protsentuaalsed alandused teineteisele. Mis puutub aga kontingentide kasutamisega ühendatud üksikasjaliste wormi-nõuetesse, milles walitsused peawad eraldi kokku leppima, siis ei ole siin weel lõplikku kokkulepet. Majandusministeerium ja sellele allutwad asutused wallawad selle järele, et saadused ei ületaks lubatud kontingenti, milleks majandusministeerium warustab need wastawa tunnistusega.

Soodustused kontingendi näol on antud eesti kaupadele: lihale (jaan.—juunini ja detsembrikuu jooksul 100.000 kg kuus ja juulist juulini 50.000 kg kuus), tsemendile 30.000 tünni aastas, tahwelklaasile, olla 3,8 mm paks (1.500.000 kg br. aastas), põlewkiwi bensiinile (10 protsent Soome eelmise aasta kogu bensiini sisseweost). Need kaubad kasutawad lepingus ettenähtud tollisoodustusi ainult mainitud kontingentide piirides: liha — 0,70 Soome marka kg, tsement — 20 protsent tollialandust, telliskiwi 75 protsent., tahwelklaas — tollita, põlewkiwi bensiin — tollita. Muudest Eestile antawatest soodustustest wõiks weel mainida soodustust kartulile ($33^1/_3$ protsent.); aknaklaasile üle 3,8 mm paks — ilma tollita, põlewkiwi — tollita, põlewkiwi saadused — õlid, tõrwad, asfalt, bituumen — tollita, telefoni aparaadid — 75 protsent. alandust, masinate peale 50 protsent. alandust, külmetusmasinad — tollita.

Soomele antawatest soodustustest wõiks tähendada: fajansi 25 protsent. tollialandust, portselan — 60 protsent., klaasist teosed — tollita, paberimass — 50 protsent. tollialandust. Peale selle mitmesugused alandused paberile, masinatele jne.

„Tädi Nelli" protsess sügisel.

Kas sama tädi tappis õp. Schultsi?

Juurdlusmaterjalid hiljuti tabatud kommunistide kohta on kaitsepolitseist üle antud tähtsamate asjade kohtu-uurijale. Praegu on wahi all 5 kommunisti: naisorganisaator Alwiine Puusepp, tuntud „tädi Nelli" nime all, noorte organisaator Oswald Kiwisson, 1. detsembri tegelane Joh. Lauristin, keda süüdistatakse side pidamises põrandaaluste tegelaste wahel, Marie Scawer ja Juuli Pikkat. Kahte wiimast süüdistatakse põrandaaluste tegelaste warjamises ja neile korteri andmises enda juures. Mõlemad naised on sowtorgfloti töölised ja juba elatanud inimesed.

Kõiki nimetatuid süüdistatakse wägiwaldses riigikorra kukutamiseks töötamises ja sellele kaasaitamises. Wastaw paragrahw näeb ette karistust kuni 15 a. sunnitööd. Nende süüdistusasi tuleb sõjaringkonnakohtus arutusele arwatawasti sügisel. Peale Oswald Kiwissoni, kes asub kestwangimajas, istuwad teised karistuswanglas.

Alwiine Puusepa kohta käib ametwõimudel weel juurdlus, kas tema ei ole mitte õpetaja Schultsi tapja. Nimelt tapeti 1921. a. Siberis eesti asunduses õpetaja. Tapjaks oli olnud keegi Puusepp. Õpetaja Schultsi wend, kes 1922. a. Eestisse opteeris ja praegu siin elutseb, leidis lehest tabatud kommunisti Puusepa nime ja awaldatud pildis sarnaduse sama isikuga, kes oli õpetaja Schultsi tapjaks. Kuid Schultsi wend ei tunne kindlasti ära, kas see on siiski sama isik.

Mäss Wenezuelas.

Colonsist (Paanamas), 9. apr. (Trj.) Siia saabusid teated mässust Venezuelas. Kindral Arewaldo Cedeno, keda tuntakse „Lehmawaras-rewolutsionääri" hüüdnime all, teeb walitsusele tõsist muret. Cedeno sai nädal tagasi Guasdualitos Wenezuela-Colombia piirimail sõjawäe garnisoni oma wõimusesse. Ta on nüüd oma peakorteri asutanud Eluizasse. Walitsuswägedega oli temal werine lahing, kusjuures mõlemal pool palju inimesi surma sai. San Vizente ja Rincon Honda linnad on seniste wõitluste järele mässajate wõimusesse langenud.

Tööpuudus Saksamaal püsib.

Wäike lahanemine hooaja tööde arwel.

Berliinist, 10. aprillil. Märtsikuu teine pool tõi enesega kaasa Saksamaa tööturul märgatawa kergenemise, kuigi see ei ole mi suur kui läinud aastal samal ajal. Märtsi lõpul oli töötawöliste arw Saksamaal 4.756.000, kuu keskel oli aga töötuid 4.980.000. Olukorra paranemine on selgetaw ainuüksi mõnede hooaja tööde algamisega, sest rasketööstuses ja ehitustööstuses ei ole märgata mingisugust paranemist.

Norra tööstus seisaku eel.

Oslost, 10. aprillil. Norra tööstus walmistub ette tööseisakuks pikemaks ajaks. Oslos üksi on lokauti tagajärjel umbes 20.000 töölist ilma tööta. Paberitööstuses, kus streik kestis mitu kuud, on aga alustatud uusi läbirääkimisi kokkuleppe saawutamiseks.

Rannalaewasõidu madruste ja kütjate kohta sobituskatset jätkatakse, wahekohtunik esitas tingimused. Samuti jätkatakse läbirääkimisi kauaesõidu merimeeste asjus.

Soome keele kursused eestlastele Soome rahwaülikooli juures.

Eesti naised ja mehed, kes soowiwad õppida soome keelt, Soome olusid ja Soome maad, wõiwad seda teha kasulikult, wõttes osa Oriwesi rahwaülikooli suwekursustest, mis korraldatakse sel suwel 10. juunist kuni 30. juulini.

Kursuste kawa sisaldab nii teoreetilisi kui praktilisi aineid, muu seas soome keele õppimise wõimaluse Eesti üliõpilase Helmi Leemani juhatusel, kes Soome õpilastele õpetab omakord eesti keelt. Kursuste trükitud kawa ja läinud aasta aastaraamatu, millest selguwad lähemalt töötwiisid ja tegewus, wõib saada soowi korral Oriwesilt. Kursused on kohaed õpetajatele, üliõpilastele, koolide wanemate klasside õpilastele, alates 17-aastastest ja teistele arenenumatele isikutele.

Õppemaks ja tasu korteri ja söögi eest on kogu kursuste kestel 850 Smk., millest 600 Smk. tuleb tasuda kursuste alates ja 250 Smk. juulikuu alul. Osawõtu soowiawaldustes tuleb ära tähendada nimed, koolihariduse, amet, sünniaeg, kodukoht ja postiaadress. Kutse wastuwõtust saadetakse selle järele kui soowiawaldused saabuwad nii mõnele kui wastu wõidaks wõtta. Kaasa tuleb tuua waip, peaalune, magamisekott, woodipeju.

Soome sõitmise üle annab lähemaid teateid Suomi-büroo Tallinnas, Lai t. 1, nõutades muu seas 50 prot. hinnaalandust laewasõidul. Tallinnast tuleks sõita Helsingi kõige hiljemalt 9. juunil ja sealt edasi järgmisel hommikul kell 10,55 rongiga Oriwesi jaama, kuhu päewane rong jõuab kell 16,40 (öörong 1,21).

Kursustest osawõtjatele antakse wõimalus soowi korral osa wõtta 4. Soome-Ugri kultuurkongressist Helsingis 16.—18. juunil.

Kirjawahetus palutakse saata aadressil: Koolijuhataja Aarne Laaksoviita, Suomi, Oriwesi.

Terwitame Soomet,

kus täna pühitsetakse Eesti päewa!

Täna pühitsetakse Soomes Eesti päewa. Soome Iseseiswuse Liit on kogunud üle kogu maa meie sõpru teispool Põhjalahte, et saata terwitusi lähe lõunaranda. 300 paigas peetakse pidulikke koosolekuid, mis pühendatud Eestile. Kaunis Helsingis töötab peopäew kujuneda eriti haarawaks, sest Soome pealinn pühitseb samal päewal oma wabanemist enamlaste wõimu alt. Eesti päewa pidustustest Helsingis wõtawad osa ka Soome riigi kõrgemad esitajad, mille läbi wäljendub kogu rahwa osawõtt Iseseiswuse Liidu algatusest.

Tähtpäew, mida Helsingi pühitseb ühel ajal Eesti päewaga, tuletab meelde, mida ka muidu keegi meist ei ole unustanud: meie kodude wabastamisel wõõrast wõimust saime tõenduse, et Soome wennastunne ei awaldu ainult sõnades, waid ei pea kalliks isegi oma elu ohwerdada wennaskodu wabaduse eest. Sellepärast teame seda enam hinnata neid südamlikke sõnu, mida kuuleme täna Eestile, mida samal ajal kuuleme öeldawat hädaohus olewale Ingeri hõimule ja mida juuremas peres tahame peatselt wahetada Soome-Ugri kongressil.

Uuime, et wennasmaa on õieti mõistnud seda sõprustunnet, mida meie omalt poolt oleme püüdnud temale üles näidata kõigil kokkupuudetel, mis ulatuwad tagasi kaugele ühiste muredе aega, said ergutuse mõlemale rahwale parema tulewiku koitmisel ja on iseseiswa Soome ja Eesti wahel aastast aastasse tihenenud. Selles sõprustundes saadame täna oma südamlikud terwitused kaasa nende Eesti esitajatega, kes tänast päewa Soome pealinnas kaasa pühitsewad.

Maaparanduse hooaja eel.

Põllutööministeeriumis walmistatakse projekte.

Praegu on põllutööministeeriumi maakorralduse ja katastri politsuses käimas projektide walmistamine eelseiswaks maaparanduse hooajaks. Mai alul kutsutakse kokku maaparanduse nõukogu, kus need projektid lõplikul kujul wastu wõetakse. Käesolewa aasta eelarwega on aga summasid maaparanduse töödeks lubatud üldse 1/3 wõrra wähem kui möödunud aasta eelarwes. Riiklikkude maaparandustööde jaoks on eelarwes lubatud 300.000 kr., peale selle on eelarwes 8000 kr. asundusmaade ettewalmistamiseks ja weeühingutele toetuse andmiseks 8000 kr. Sellest summast läheb 150.000 kr. jõgede süwendusmasinate peale, mis jätkawad oma tööd Kasari ja Wõhandu jõel ning mujal. Peale selle on pooleli hulk töid möödunud aastast ja mõned tööd on säärased, mille kohta juba läinud aastal lepingud sõlmitud.

Kokkuwõttes saab siis uusi töid käesolewal aastal algatada õige wähe.

Uus õpetajate seadus walmimas.

Haridus-sotsiaalministeeriumi poolt on juba wälja töötatud uus õpetajate seadus, mis lähemal ajal walitsuse kaudu esitatakse riigikogule. Uus seadus toob olulisemaid muudatusi maaõpetajate walimise korrasse. Praegu walib maaõpetajaid waliniskomitee, kuhu kuulub wallawolikogu esimehe, koolinõunik, koolijuhataja, lastewanemate ja kooli hoolekande komitee esindajad.

VALMISTAB:
SMOKING-, PINTSAK- JA PIDUÜLIKONDI, KEVAD-, SUVE-, SÜGIS- JA TALVEPALITUID, KAITSEVÄE- JA KAITSELIIDU VORME TELLIJA JA ARI RIIETEST.

Kohv kõrvetet

Hätd kohvi? — Ja, ja weel paremaki

saate Edv. Weyde «Tartu Vahemees»-ilt Kaubahoov 35. Eestimaa vanim kohvikõrvetus kuuma õhuga ja koorekeste eraldamisega. Iga segu üksikute kohvi sortide üksik-kaalumine iga müügi juures. Kõrgeväärtuslikud oad, käsivalitud enne ja pääle kõrvetamist.

Uhisus „Estonia Eksporttapamajade"

lihakauplus

Tartus, Jaani tän. nr. 1,

on peale pühasid oma **tapamaja saaduste hinnad enneolemata madalale lasknud ja müüb:** Sulatatud sea-ploomirasv Kr. 1.00 kg, seamaks Kr. 0.35 kg, värsked seapead Kr. 0.35 kg jne. Soovitav igal ise vaatama tulla. Värsket ja soolakaupa iga päev saadaval. Jällemüüjatele hinnaalandus.

Madeira pisilane Portugaalias.

Rewolutsionäärid tegutsewad ka Lissabonis ja teisal.

Lissabonist, 11. aprillil. (Trj.) Seisukorra kohta Madeiral on esialgu wõimata saada lähemaid teateid, kuid mässajate raadiojaamad lewitawad teadaandeid, milles awaldatakse rewolutsionääride weendumust, et need jäätwad wõitjaks mitte ainult Madeiral, waid suudawad ka Portugaalias oma eesmärke wõidule wiia.

Wälismaal lewinewad wäga lahkuminewad kuulduses rewolutsiooni kohta saartel. Arwatakse, et nende keskkohaks on Portugaalia endine peaminister Bernardino Machado, kes asub praegu Pariisis ja keda loetakse rewolutsioonilise liikumise waimliseks juhiks.

Portugaalia walitsus lükkab ametlikus teadaandes ümber kuulduses, nagu oleks Funchali mässu mahasurumiseks teele saadetud sõdurid mässu tõstnud. Walitsus loodab, et ta saab korda jalule seada rahulikul teel lendlehtede abil, mida Funchali kohal lewitawad Portugalia sõjawäe lendurid.

Lissabonis lewinesid ka teated, et mässulaine on edasi kandunud Asoori saartele. Seni kinnitust mitte leidnud kuulduste järele on Ponta-Delgada garnison Sao Migueli saarel ja samuti Angrase garnison Terceiral mässajatega ühinenud.

Kuigi tsensuur ei lase läbi mingisuguseid teateid, paistawad õiged olewat kuulduses, et rewolutsionäärid tegutsewad ka Portugaalias eneses ja korraldawad rahutusi. Üldiselt on teada, et pealinnas Lissabonis oli hulgalisi wangistamisi. Wangistatute hulgas olewat kaks endist ministrit. Posti-telegraafi asutused, samuti walitsusasutuste ja linnawalitsuse hooned on kaitsewäelise walwe all. Lissaboni garnison on kasarmutes hoirewalmis. Kardetakse koguni, et pealinnas kuulutatakse wälja piiramisseisukord. Walitsusel oli neljapäewa õhtul mitu koosolekut. Nõupidamised sündisid suurtükiwäe kasarmutes. Lissaboni keskwanglasse paigutati 30 rewolutsionääri.

Madeira on täielikult mässajate wõimuses. Saarel walitseb rahu. Inglise aurik „Edinburg" teatab Funchalist raadioteel, et laewaühendused Madeiraga on normaalsed. Madeiralt wäljasaadetawad kirjad ja telegrammid käiwad läbi mässajate kõwa tsensuuri.

„New Chronicle'i" teate järele on mässajate juhid tulnud Asoori saartelt. Need olewat politilised pagulased. Nad olewat Portugaalia rewolutsiooniliste organisatsioonide käsilasteks hakanud ja nähtawasti on nende tegewus edukas.

Piiramisseisukord pealinnas.

Hiljem teatatakse Lissabonist: Lissabonis ja Oportos on wälja kuulutatud piiramisseisukord. Liiguwad ärewad kuulduses, et mitmes prowintsi garnisonis on märgata käärimist. Madeira saarele saadeti mässajate wallutamiseks teele ekspeditsiooni korpus kahurite ja lennukitega.

Postilaew, mis kolmapäewal wäljus Asoori saartele sõiduks, kutsuti walitsuse poolt raadiogrammidega poolelt teelt tagasi. Paljud elanikud, kes pealinnas kardawad mulitsawõitluste puhkemist, on är sõitnud. Pealinna tänawatel liiguwad kõwendatud sõjawäelised walwesalgad. Walitseb wali tsensuur. Mitu lehte on seisma pandud.

Jaapan wahetab peaministreid.

Tokiost, 11. aprillil. (Trj.) Jaapani walitsus wõttis wastu otsuse, lahkuda ametist, niipea kui peaks selguma, kes wõiks saada peaministriks senise walitsuse juhi Hamagutschi järeltulijana. Seda otsust ei saa wõtta politilise kriisina, kuna peaministri otsimisel tahetakse peatuda just seesugusel isikul, kes wõiks jatkata Hamagutschi tööd, kuna Hamagutschi ise on pärast tema peale toimepandud atentaati järgneinud lõikusi terwislikselt sedawõrd nõrk, et ta ei suuda riigi juhi koormat kanda.

Nagu „Times" teatab, tulewat Hamagutschi järeltulijana kõige enne kõne alla praegune siseminister Adatschi. Samuti on kandidaatideks walitsuse juhi kohale praegune wälisminister parun Schidehara ja kaitseminister Ugaki.

Adatschi nimetamine peaministriks wõiwat aga mõnda praeguse walitsuse liiget tagasiastumisele sundida, sellepärast tehtawat katset Wakatsukit uuesti aktiiwsele politilisele tegewusele wõita ja walitsuse kujundamine tema kätte anda.

Hiljem teatatakse Tokiost: Jaapani keiser kutsus endise peaministri Wakatsuki oma juure ja tegi talle ettepaneku uut walitsust kujundama hakata. Wakatsuki wõttis kutse wastu.

Praegune peaminister Hamagutschi (paremal) ja tema arwatawad järeltulijad: siseminister Adatschi (pahemal) ja end. peaminister Wakatsuki (keskel).

A-S. ROYAL-FILMI KINO

Athena

See eeskava enam Tartus ei kordu.

Publikumi soovil täna viimast päeva! **Wõistluseta valgushelifilm**

„Kerjus-üliõpilane"

Peaosades kuulsad lauljad H. H. Bollmann ja Jarmila Novotna. Algus kell 2.30. **Huwitav lõsa.**

Täna kell 10 ja 12 päeval. Suurepärane **RAHVAETENDUS**

Armastuse öö

Peaos. Ronald Colman ja Vilma Banky. Hinnad noort. 10, 20 s., suurtele 25, 30 s.

1.000.000 senti, 250.000 senti, 100.000 senti, 50.000 senti

jne. võite võita Eesti Olümpia Komitee loteriil, kui veel täna omandate E. O. K. loteriipileti. **Tähed müügil veel 8 päeva.**

Kirjanikud, „kirjanduspolitika“ tegijad ja kirjanikkude liit.

Aastat 20—30 tagasi oli kirjanik rahwa silmis suur autoriteet, kelle poole waadati üles ja kelle sõnad nii kõnes kui kirjas olid hinnatud. Sel ajal oli ka suur huwi kirjandustoodete wastu, iga uue teose ilmumine oli omaette sündmus. Ja nõnda loeti ka puhtilukirjandust rohkem kui tänapäewal. Neid fakte põhjustasid osalt tolleaegsed olud, kus kirjanik oli nagu mingi rahwapedagoogi wõi prohweti osas. Tema teoste läbi kajastus see, mis liikus ja pakitses rahwa hinges. (Näiteks Wilde ajaloolised romaanid ja tendents-jutustused.) Kas kirjaniku niisugune positsioon on õigustatud wõi mitte, see on iseküsimus ja selle juures me praegu lähemalt ei peatu.

Üks on aga ometi kindel, nagu seda tõendab ka ajalugu, et tõeline kirjanik annab oma ajajärgule tunduwaid mõjustusi (näiteks Shakespeare, Goethe, Zola, Strindberg, Tolstoi jne.). Sellest järgneb enesest mõistetawalt, et kirjanikul peab olema rahwa hulgas teataw autoriteet, sest see on paratamatu igale juhile ja pole ka üksi tõeline kirjanik lõpuks keegi muu kui rahwa kultuuri juht, olgu ta teosed kirjutatud kas pedagoogilise, wõi agiteeriwa tendentsiga wõi põhimõttel: kunst kunsti pärast. Nendele wäidetele wõidakse wastu waielda, et tähtsad ja ühiskonda mõjustawad on teosed, mitte autori isik. See on ju ka esimesel pilgul õige, kuid ei räägi ju teoses keegi muu kui autor. Igaüks teab, kuidas ta suhtub selle isiku kõnesse, kelle wastu on tal usaldust ja lugupidamist, ja kuidas sellesse, kelle wastu see puudub. Wahe on igatahes ilmne. Kuigi mitte täiesti, siiski üsna suurelt osalt on sama lugu ka kirjaniku ja tema tootega.

Siin tulemegi me tänapäewa kirjandusliku elu ühe pahelise külje juurde. Mitte niiwõrt üksikute kirjanikkude eraelu kui meie kirjanikkonna üldine omawaheline igawene intrigeerimine, norimine ja wastastikune materdamine on wiinud meie tänapäewa kirjaniku prestiishi rahwa hulgas üsna alla ja kui meie juurdleme kirjanduse lewiku wäheseid põhjusi, siis ei saa wist küll tollest põhjuste registrist ka kirjanikkude prestiishi langetamist maha kustutada, kuigi esimesel pilgul paistab see pisut paradoksaalsena, sest on ju olnud harilikuks nähteks — mida rohkem saasta on keerutatud kellegi isiku wõi tema töö ümber, seda rohkem huwi tema wastu tuntakse. Kuid ärgem unustagem, see on ainult silmapilgu sensatsiooni tuhin, mis kiiresti möödub ja millel pole ühist waimulise kultuuri arenguga. Kui keegi Mart Raua wõi Richard Rohu wekslikirjanduslugu kuuldes sellest õhutatuna mõne nende töö läbi silmitses, siis on see ikka hoopis midagi teist, kui ta oleks nende töödele tähelepanu pöörnud nende isikute poolt positiiwselt mõjutatuna.

Olukord on kujunenud nõnda kaugele, et rahwa hulgas on hakatud kirjanikule waatama kui mõnele weiderdajale wõi inimesele, keda ei saa tõsiselt wõtta. Sellest on wäga kahju, sest ärgem unustagem, et iga kirjanik on rahwa kultuuri juhte ja kui juht oma autoriteedi kaotab, siis mõjub see juhitawatele demoraliseeriwalt.

Mõned kirjanikud armastawad tõendada, nagu poleks kirjanikkude hulgas mingit erilist intrigeerimist. Lubatagu sel puhul näidata möödunud kirjandusnädalatele, kus oli enesest mõistetaw, et kirjanikud ühisel frondil asuwad tegema kirjanduslikku propagandat, kuid mis oli hea kawatsuse tulemus? Ei suudetud taltsutada oma isiklikke sümpaatiaid ja antipaatiaid ja mindi intrigeerimises isegi nõnda kaugele, et kui esineb X, ei esine Y, kui esinewad need mõlemad — ei esine Z. Ning kõige tagajärg oli see, et kirjandusnädalad ebaõnnestusid ja said ennem kirjanduse matmise kui propaganda nädalateks.

Mõnede kirjanikkude hulgas kuuldub nurinat: ajakirjandus ja publik olewat nende wastu waenulik ja tegewat nendele põhjendamatult etteheiteid omawahelise tülitsemise pärast, kuna muudes seltskonnakihtides palju enam intrigeeritawat. Kas nüüd mujal enam wõi wähem intrigeeritakse, kuid igal juhul ei saa pahest woorust teha ning igasuguse „ääre närimise“ ja intrigeerimise wastu, mis meil on saanud otse moehaiguseks, tuleb õige tõsiselt wälja astuda, olgu see siis kirjanikkude ringis wõi mujal.

Pea kümmekond aastat tagasi asutati Eesti Kirjanikkude Liit. Pole praegu käepärast liidu põhikirja, et täpselt tsiteerida, mis on liidu ülesanne, kuid nii palju kui mäletame, pidi see olema kirjanikkude wastastikune aineline ja moraalne toetamine ning kirjanduskultuuri lewitamine. Kuid liit on saanud siin wõrdlemisi wähe ära teha ja seegi, mis tehtud, on sündinud peamiselt kultuurkapitali toetuse abil. Selle asemel, et kawatsetud eesmärke saawutada ja ühemeelselt kirjanduskultuuri edendamisele asuda, on hakatud intrigeerima ja liit on muutunud tülide tallermaaks.

Kuidas see kirjaniku prestiishi on rahwa hulgas alla wiinud, nägime juba eespool, kuid see on ka halwanud ja pidurdanud liidu enese tegewust. Mitmed tuntumad ja tähtsamad kirjanikud on liidu wastu passiiwseks jäänud ja tõmbuwad tagasi, nagu A. Tammsaare, E. Wilde, Fr. Tuglas, A. Gailit jne. Wiimane on tülide pärast liidust koguni lahkunud. Liidus on pääsenud peremeest mängima Antsonid, Hiired, Schützid ja mõned teised. Nõnda on mööduandwale ja juhtiwale kohale asunud need, kes armastawad ajada omamoodi „kirjanduspolitikat“ ja teatawatel puhkudel teewad rohkem demagoogiat kui tõsist loowat tööd. Näiteks Antson ei tea wist isegi lõpuks, kuhu ta kuulub, kas sportlaste wõi kirjanikkude hulka. 1914. a. peale on ta juba kirjanduslikul alal katsetanud ning selle 17-aastase töö wiljana on talt ilmunud ainult paar-kolm pisikest näidendit ja kaks samasugust raamatukest epigrammidega. Wõi õigustab tema kuuluwust kirjanikkonna juhtide kohale reisikirjeldus „Tänapäewa Wenemaa“, milles ta igal leheküljel mitu korda „halleluuja“ laulab kommunistidele, nende „pjatiletkale“ (ja kuulda wasti selle eest, et teda prii piletiga ümber Wenemaa sõidutati), millest igale lugejale peab selgeks saama kui suur ja wägew on kommunistlik Wenemaa ja kui mõõtmatuks kujuneb tema wägewus weel siis, kui teostub „pjatiletka“. Seesama Antson on ajakirjus awaldanud ja ise ette lugenud loendamatu arwu igasuguseid katkendeid, kuid seni on need katkendeiks jäänudki. Aga kirjanikkude liidus on Antson oma kaaslastega, kes sama wäikese kaaluga, suur mees — juhatab liitu ja „Loomingut“, jagab kultuurkapitali ja otsustab kaasa, missuguseid töid wõib kirjanikkude liidu kirjastus kirjastada, missuguseid mitte. Tema teeb täie rinnaga kirjanduspolitikat. Õigus on Raudsepal: „Mida tillukesem autoril poeem, seda suurem rinnas krüsanteem.“

Milleni sedawiisi asjad areneda wõiwad, seda näitas wäga kujukalt kirj. liidu wiimane koosolek (peeti wäga kinniselt, kuid järgmisel päewal lobisesid koosoleku juhatajad ning sekretärid kohwikus kõik wälja, mis koosolekul tehtud ja räägitud) kui ka muud tähelepanekud. Liidu koosolekul asuti wekslitwõltsijate kõrwal wälja heitma ka kirjaniku-ministrit sel põhjusel, et tema ei olewat haridusministriks olles kirjanikkude huwisid küllaldaselt tähele pannud, eriti mis puutub kultuurkapitalisse. Minister ei ole wist kirjanikkudest ametwendadele annud niipalju kui nemad soowisid; jaganud minister kultuurkapitali rahad puhtalt Antsonide, Allede ja Hiirte kätte, siis olkku teda ehk liidu auliikmeksi walitud! Kui kirjanikud oma liidu liikmeid sellepärast hakkawad wälja heitma, et nad wõimu juures olles oma ametwendadele riigi ja rahwa kulul mõnususi ei loo, siis on see juba natuke lohtlane tee.

Kultuurkapitali kirjanduse sihtkapitali jagamise üle on küllalt nurisetud, eriti sellepärast, et sealt toetust saawad inimesed, kes mitte midagi wäärtuslikku luua pole suutnud, kuna loowad jõud piskuga leppima peawad, sellepärast oleks selle juures peatumine ülearune. „Loomingu“ käekäik, kuigi toimetajal palju head tahtmist näib olewat, kiratseb ühes kõige muuga. Sest wabade kätega selle ajakirja juures nähtawasti tegutseda ei saa, piduriks on loodud toimkonnad, kes tsunftisõprade huwide eest walwel seisawad ja tarwilisel korral toimetajale „tuule alla“ teewad.

Kui nüüd lood niisugused on, siis oleks kirjanikkonnal wiimane aeg oma liidu ümberkorraldamisele mõtlema hakata, kaaluwamad ja wanemad mehed etteotsa seada, kel oleks autoriteeti ja kelle sõna midagi kaaluks.

Oleme kaugel sellest, et nooremate kirjanikkude tööd ja wõimeid alla hinnata, hoopis selle wastu wõib tõsise lugupidamisega jälgida mõnegi intensiiwset tööd ja selle töö tagajärgi. Aga nemad ei tüki kunagi esimest wiulit mängima. Selle wastu aga „kärbsekaalu pisurid“ arwawad endid kutsutud olewat määrama kirjanduspolitika sihtjooni.

Muidugi on omajagu süüdi ka kesknine põlw, kes algul „noorureid“ liiga madalalt hindasid ja neid liidu liikmeksi wõtta ei tahtnud. Nüüd tahawad aga noorurid end täielikkude peremeestena tunda ja wanemaile kätte tasuda.

*

Täna peetakse Tartus Kirjan. Liidu erakorralist peakoosolekut, kus päewakorras liidu siseelu puutuwad küsimused ühenduses wäljaheitm. küsimusega ja sellest tekkinud „komplikatsioonidega“. Wõetagu seal siis tõsiselt kõne alla ka kirjanikkude wahelised intriigid ja wastolud ning tehtagu neile kord lõpp. Tehtagu kindel kawa selle kohta, kuidas jalule seada kirjanikkude prestiishi, nende kaaluwat osa. Seda ootawad kõik kirjanduse sõbrad, seda on tarwis kogu rahwale.

Ainuke tõesti hea kell on BOREL FILS & Co

Punase lipu arenemiskäik.

Kuninga lipust rewolutsiooni lipuks. Moskwas ei ole tal minait otsimist, ütlewad sotsialistid. Noore prantsuse teadlase nurimus.

Pariisi ajalehe „Paris-Midi“ noor toimetaja Gabriel Perret, ei kommunist ega sotsialist, kaitses hiljuti Sorbonne'i ülikoolis oma doktori wäitekirja wäga ebatawalisel ainel — „Punase lipu arenemiskäik Prantsusmaal“. Huwitaw töö on nüüd ilmunud trükist ja äratanud rohket tähelepanu.

Paljud sotsialistid ja rewolutsionäärid ei teagi wahest weel, et punane lipp termed sajandid enne Prantsuse rewolutsiooni oli kuningliku sõjawäe ja politsei „korra lipp“. Punane lipp pandi lehwima, kui tarwis oli rahwale teatada sõjaseisukorra maksmapanekust. Samuti oli punane lipp hoiatuseks mitte laiali minna tahtwale rahwale, kui tema peale hakati laskma. Trumm põrises, punane lipp tõusis ratsaväe kohale, minut waikust, komando — ja kogupauk.

Nii oli 17. juulil 1791. a., suure prantsuse rewolutsiooni haritipul, kui kuninga wäed ja politsei Pariisi tänawail elanikke laiali kihutas. Rewolutsioonilised ajalehed kirjutasid siis „hähistawast punasest lipust“. Hiljem otsustasid samad rewolutsionäärid punase lipu ainuwalitsuse käest ära kiskuda ja rahwale üle anda. 1792. a. lehwib punane lipp Pariisi tänawail juba rewolutsiooni märgina. Punane lipp käes, terwitasid 1792. a. augustis Pariisi rahwahulgad Tuillerie purustamist ja ainuwalitsuse kukutamist. Teoreetiliselt aga jäi punane lipp edasi walitsuse lipuks. Wastsus, tema sõjawägi ja politsei kuulutasid punase lipuga piiramise seisukorda, lasksid monarhiste. Nii see kestis kuni Napoleoni walitsuseni. Napoleon ei sallinud punast lippu ega kuninga sümbolit walget liiliat. Mõlemad keelati ära ja Prantsusmaa sai endale uue, kolmewärwilise lipu. Bourbonide tagasitulekul asendati see kolmewärwiline lipp walgega, nagu Napoleongi, ei sallinud ka nemad punast wärwi. Sellest ajast sai endisest politsei lipust rewolutsiooni lipp, — harusagedane nähe rewolutsioonide aegu: kui rewolutsioon wõidab, lähewad politseiagendid ja spioonid sagedasti esimestena wõitjate poole üle.

1832. a. lehwis punane lipp pärast kolmekümneaastast waheaega esmakordselt Pariisi tänawail. Maeti oma wabariiklistelt weendumustelt tuntud kindral Lamarque'i. Pariisis oli sel ajal juba kõwa kuninga walitsuse wastane meeleolu. Wastasrind, kellega ühinesid samuti bonabartistid, otsustasid oma kindralile korraldada pidulikku mahasaatmise. Korraldati rongikäik, mille eesotsas äratas erilist tähelepanu saladuslik ratsanik, kes oli riietunud üleni musta ja kandis käes punast lippu. Lipul olid sõnad: „Wabadus wõi surm!“

Pariisi seltskonna opositsioonilistele ringidele ei meeldinud need meeleawaldused. Lewisid kuulduseid, et saladuslik must ratsanik oli lihtsalt politsei prowokaator. Mõne aja pärast leidis politsei wembutaja ja kohus mõistis ta kuuks ajaks wangi — selle aja kohta wäga kerge karistus.

1848. a. algab punase lipu ajaloos uus ajajärk. Nüüd teewad temast oma sümboli sotsialistid ja neile järgnewad linna töölismassid. 1848. aasta weebruarirewolutsioonil nõudsid sotsialistid ja töölised, et wabariik tunnustaks punase lipu riigilipuks. Wabariiklased seisid selle wastu. Ajutine walitsus leppis kõige enam sellega, et prantsuse wabariigi lipp sai punase ääre.

Sel ajal kaotab punane lipp juba lõplikult oma rahwusliku prantsuse tähenduse. Sotsialistid kuulutasid ta rahwuswaheliseks sümboliks.

Napoleon 3. walitsuse aegu keelati lipu punane äär ära. Kolmas wabariik wõttis omaks kolmewärwilise lipu, ja punane lipp kolib üle Moskwasse, kus ta kuulutatakse nõukogude wabariikide liidu ametlikuks sümboliks. Wene ajaloolased omalt poolt wäidawad, et enne Peeter Suure surma wenelastel punane lipp figureeris sageli Moskwa würsti polgulipuna.

Praegusaja sotsialistid kinnitawad, et kuigi Moskwa omaks wõttis punase lipu, jääb ta endiselt weel „teostamatu rewolutsiooni lipuks, ja ehkki ta lehwib Kremlil, on see ajalooline arusaamatus ja politiline ekkitus: seal ei ole tal midagi otsida“.

Jutlustajad, könelejad ja Laul jad proowige üleilma kuulsad PASTILLES VALDA Saadawal kõikides apteekides.

Ainult 10 päeva ja siis selgub, kes on võitnud esimese võidu UENU loteril eelloosimisel. ///

Põgenemine Kremlist.

Sven Adeloni romaan.

Tõlkinud M. P.

Esimene raamat.

1

Üks kohtamine San Sebastianis ja telegramm Detroitist.

Selle jutustise autor peatus mõningate aastate eest San Sebastianis, tolles wõluwas linnakeses Hispaania kõige põhjapoolsemas nurgas. Oli hilissügis. Supelaeg möödas. Linn näis imelikult külmanud ja mahajäetud oma suurte luksushotellidega, kasiinodega ja toredate rannapromenaadidega, kus weel äsja oli pulbitsenud kirju rannaelu. Nüüd ähwardasid laia, walge liiwaranna taga tormipaisutatud weed Biskaia lahte. Wiimased wõõrad reisisid ära.

Kahe päewa kestes olin ainus külaline hotelli söögisaali awarates ruumides. Kolmandal õhtul tuli juurde kaks uut wõõrast: üks daam ja üks härra, kes laskusid noaberlaua juure. Nende könelusest ma mõistsin mõned sõnad, ja järeldasin neist, et nad könelesid wene keelt.

Härra oli keskmist kaswu, tugew mees mongoli tõu kergete tunnusmärkidega. Ta suur, tore täishabe tuletas mulle meele üht türgi paschat. Seda muljet suurendas eriti teatud üleolew wäärikus.

Ta kaaslanna oli saotu teistlaadi; mitte eriliselt suur, kuid wäga sihwakas, kahwatu ja blond, nii et ta esimesel silmapilgul äratas teatud põhjamaise jaheduse mulje; ja ometi ta nõtkete, pehmete ning tarwitamatust jõust pinewil liigutuste mäng reetis warjamatult slaawi tõugu.

Ta heledad, kiharais juukses ja kitsas nägu wäikese punase, lapseliku ja ometi nii targa suuga moodustasid maalilise wastakuse ta kaaslase, tõmmunahkse tataripealikuga.

Wenelased on harwa ligipääsmatud. Härraga tegin siis ka tutwust kohe päewal pärast seda, — all saalis kokteili juures. Ta esitles end kui alatiselt Pariisis elawat pankurit Jwan Gromowi. Samal õhtul õppisin tundma tema abikaasat, proua Wera Gromowi, kuna mind pärast sööki paluti istuda Gromowi lauda, kus wene harjumuse järele joodi wahuwiina.

Seega selle raamatu teine ja kolmas peakangelane oleksid siin esiteldud. Jseenesest tahaksin selguse pärast otsekohe tähendada, et mängin selles jutustises ainult kõrwalist osa, ilma et sellega ütleksin, et minu alatine osawõtt neist sündmusist oleks täiesti tähtsusetu. Ma ei ole mitte ainult nende sündmuste kirjapanija, waid samuti, — kui tohin seda öelda, — kogu kurbmängu põhjustaja wastu enda tahtmist. Siin selles raamatus jutustatud sündmuse peakangelast me õpime tundma alles hiljem.

Kooswiibimine Gromowiga tollel esimesel õhtul polnud midagi muud, kui haritud ja weisilwiibiwate inimeste juhulik, meeldiw kohtamine. Ei juhtunud ka midagi, mis kuiski oleks wihjanud neile sündmustele, millistest siin tahan teatada. Gromow oli järgmisel hommikul äriasjus reisinud ära, ja proua Gromowi ettepanekul ma einestasin ühes temaga. Eine proua Weraga neljasilma all ma unustan waewalt kunagi.

Tahaksin kohe rõhutada, et ta esinemises wäljendas waid wäärikat wabadust, mitte wähemalgi määral wallatlewat armatsemist, sellewastu ma tundsin tema wastu teatud õrmust, kuid waid lihtsamat ja kergemat laadi. Kogu minu kooswiibimine proua Weraga piirdus waid mõne põgusa, kauni tunniga. Järgmisel päewal Gromowid reisisid Pariisi, ja nii need inimesed kadusid mu silmapiirilt. Oli aga küll saatuse tahe see, et nad pärast mitmeid aastaid, ja nimelt äärmiselt imelikul wiisil, pidid uuesti elunema minu mälus. Wõibolla oli kirjutatud tähtedes, et minu lühikesel kooswiibimisel proua Weraga tollel einel San Sebastianis pidi olema otsustaw tähtsus mitme inimese saatuse suhtes.

Lühidalt: Sellel ennelõunal ta jutustas mulle mõnda oma elust Wenemaal ja nimelt wene riigipöörde ajal. Ta kirjeldas elawalt oma seisundit, rikast põnewailt ja erutawailt sündmusilt. Jutustades ta silmi ilmus aegajalt nukker sära. Selliste pilkudega waadatakse tagasi inimestele ja sündmustele, kelle tähtsus ja mõju jutustaja enda elus on juba kustunud ammu. Mul oli kindel tunne, et proua Wera mõtles omaenda, kurwale elamusele; ma ei tea aga õieti, kuipalju ta kawatses mulle öelda, sest ta ei jõudnud kaugemale oma jutustise algusest. Kui nimelt anti kohwi, tuli Gromow, ja westlus libises otseteed üle teisele alale.

Õhtul Gromowid istusid siis koos mõningate hispaania äriõpradega ja reisisid järgmisel päewal tagasi Pariisi.

Enne äraõitu ütlesime teineteisele waid lühidalt elahästi.

Kuid nii proua Wera kui ka tema jutustatud sündmused pidid olema jätnud nu mällu wäga sügawa jälje. Mõned kuud hiljem istusin ühe oma sõbraga, tuntud saksa filmireshissööri Kurt Meissneriga, ühes Berliini öölokauplises, ja sattusin westluse kestel könelema romaanest ja filmist, mis käsitawad meile dramaatilisteld sündmustelt üliriikkalikuna näiwat wene rewolutsiooni. Sellega ühenduses ma mainisin Kurt Meissnerile oma kohtamist proua Weraga ja riiwasin sündmusi, millisesid Wera oli mulle kirjeldanud. See sündis waid lühidalt, möödaminnes, ja warsti me jutlesime sootu teisest asjust. Kuid peagi pidi tõestuma, et minu külitud seeme weel idaneb omalajal.

Kurt Meissner kirjutas oma filmid ise, ja aasta hiljem ma filmasin juhulikult ühe pildiajakirja kinoweerul tema uue wene rewolutsiooni filmi „Unelm purpurist ja lumest“ arwustist ja rootsi filminäitlejanna Stella Stiernfeldti kui peaosalise pilti. Arwustis jutustas filmi sisu, ja ma märkasin kohe, et proua Wera kirjeldised selleks tükiks olid annud tõuke. Mäletan weel üsna selgesti, kuidas lehe käest ära panin pooleldi pahura, pooleldi pilkliku õlgadekehitusega — usin noormees oli siin kinni haaranud mõttest, mida mina ise oleksin wõinud wäärtustada täpsalt sama hästi. Selle õlgadekehitusega lükkasin estalgselt kõrwale nii proua Wera kui ka filmi „Unelm purpurist ja lumest“. Kuid wähe hiljem, hilissügisel 1927, sain Kurt Meissnerilt ootamatult kirja. Kiri oli kirjutatud 22. oktoobril 1922 Charlottenburis ja kõlas järgmiselt:

„Armas sõber,

meie wiimasel kohtamisel Berliinis jutustasite mulle ühe wene daami elust mõningad seigud, mis ta oli läbi elanud enamlise rewolutsiooni aegu. Ma ei tea, kas olete pannud tähele, et olen teie teated kasutanud oma kõige uuemas filmis „Unelm purpurist ja lumest“ ja seejuures uue rootsi filmitähe Stella Stiernfeldi kui peaosalisega saawutanud hiilgawat menu.

Nüüd on Stella Stiernfeldt kelleltki härra Sorinilt Detroitist saanud kummalise telegrammi, mille ta läkitas mulle edasi. Minu film nimelt näib härra Sorinile meele tuletawat üht ta isiklikku elamust riigipöörde aegu; muide ent ei ole just kerge mõista, mida mees õieti tahab. Igatahes pidasin kõige õigemaks, härra Sorini tähelepanu juhtida Teile kui asjaosalisele, ja lisan siin algupärandis tema telegrammi.

Loodan, et mulle osaks saab rõõm, teid peagi näha Berliinis, ja jään kõige paremate terwitustega

Teie alati alandlik

Kurt Meissner.“

Lükkasin kirja kõrwale ja haarasin uudishimutuhinas selle tundmatu härra Sorini pärimise. See oli Detroitist telegrafeeritud alles mõne nädala eest ja saadetud Stella Stiernfeldtile, Scandia Film, Stokholm. Telegramm käis järgmiselt:

„Telegrafeerige lahkesti filmi „Unelm purpurist ja werest“ autori nimi ja ahjusolewate teemantide waatuse allikas. Kas on peaosalise omapära, šampanjaklaasi hoida mõlema käega, — eriline mängueeskiri ja kellelt? Wabandage tülitamist, wäga tähtis.

Sorin,

Uncas Machine Company.“

Wõõrale see telegramm pidi jätma wäga segase mulje; mina aga aimasin siin sügawamat. Selle tundmatu härra Sorini tähelepanu oli ju juhitud otse Meissneri filmi ühele iseäraldisele, mis wahetult oli wõtud proua Wera jutustisest, — juhtumile teemantidega ahjus. No jaa, see lõpuks oli nüke, mida wene rewolutsiooni ajal kasutati küllalt sageli. Kuid telegrammis leidus weel teinegi märge wahuwiinaklaasi suhtes. Siin ma nägin juba ennemini asjade ühtimist: proua Wera ja ta mees olid teemandid ahju müürinud oma käega ja hiljem, rõõmustades oma terawmeelsuse üle, õnnestunud tööd pühitsenud klaasi wahuwiinaga.

(Järgneb.)

„Rewolutsiooniline rahwussotsialistide erakond.“

Hitleri wöistleja Stennes asub ägedalt pealetungile.

Berliinist, 11. apr. (Trj.) Ollukord rahwussotsialistlikkude leeris paistab endiselt selgusetu olewat, kuna nüüd on hädaohus ka Berliini rahwussotsialistide juhi Goebbelsi seisukoht. Hitleri poolt nimetatud politilise uurimiskomissari Goeringi poolt toimetatud juurdluse tulemustel on selgunud, et ka Goebbels alguses „mässujuhi“ Stennesiga ühiselt „asja“ juures oli, mida omalt poolt ka wabameelsete lehed kahjurõõmus ära märgiwad. Goebbels olewat niiöelda kahe tooli wahel istunud. „Ründajate“ poolt tõrjutakse need süüdistused energiliselt tagasi. Goebbels on ise praegu raskelt gripihaige ja lamab oma Berliini korteris woodis. Ta laseb seletada, et ta wöimalikult warsti tuleb awalikkuse ette, ja „keelepeksu“, mis tema kohta on lewitatud, tagasi tõrjub.

Stennes on peale oma erakonnale jalgade allaseadmise hakanud wälja andma nädalas kaks korda ilmuwat häälekandjat „Kodanikud, töölised ja sõdurid“. Stennes nimetab oma erakonda „Rewolutsiooniliseks rahwussotsialistlikuks erakonnaks“.

Hitleri jüngrite truudusewanne.

Münchenis Hitleri peastaabi, n. n. „pruuni maja“ ees oli Saksa rahwussotsialistide suurem kogumine. Meeleawaldustele ilmusid kõik saksa rahwussotsialistlikkude lööksalkade ülemad, samuti olid kohal paljud Austria lööksalkade esitajad. Könedega esinesid rünnaksalkade staabiülem kapten Rhöm ja rahwussotsialistide juht Hitler.

Nähtawasti oli kogumine toime pandud selle sihiga, et demonstreerida Stennesi „mässu“ puhul Berliinis teiste rünnakrühmade „truualamlikkust“ Hitlerile.

Teraskiiwri häälekandja suleti.

Berliini politsei-president pani seisma „teraskiiwri“ organisatsiooni samanimelise häälekandja kolmeks kuuks. Wiimasel ajal tungis see ajalehi süstemaatiliselt kallale Preisi walitsusele ja awaldas igasuguseid kahtlustusi.

Parempoolsed lehed wõtawad teraskiiwerlaste wastu tarwitusele wõetud kitsendust käimasolewa „rahwahääletuse algatuse wastasena.“

Samade lehtede teatel edenewat allkirjade andmine rahwahääletuse algatamiseks Preisi maapäewa laialisaatmise sihiga õige rahuldawalt.. Berliinis antawat algatuse poolt päewas keskmiselt 20.000 allkirja, kuna Pommerist teatatakse, et seal algatusest wõtwat osa kuni 100 protsent. hääleõiguslikke kodanikke. Lääne-Saksamaal ja Sileesias olewat allkirjade andmine samuti rahuldawalt elaw ja andwat märksa paremaid tagajärgi kui Noungi kawa kohta toimepandud rahwahääletuse algatus.

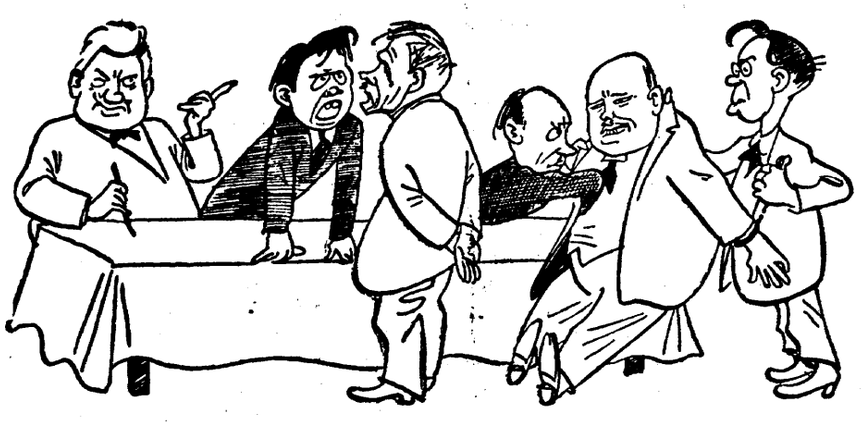

Ajakohane kirjanikkude liidu juhatus tegutsemas.

Õigusteadlased pooldawad maawalitsuste laotamist.

Järgmine õigusteadlaste päew peetakse Tartus.

10. õigusteadlaste päew lõppes reede õhtul W. Hasselblatti referaadiga Balti riikide õiguse ühtlustamisest. Et aeg hiline oli ja kongressist osawõtjad tahtsid banketile rutata, siis jäid läbirääkimised referaadi kohta pooleli ja asuti resolutsioonide hääletamisele. Omawalitsuse reformi kohta päewa juhatuse poolt koostatud resolutsioon, et õigusteadlaste päew tunnistab tarwilikuks omawalitsuse reformi täies ulatuses ja peab soowitawaks järgmisel õigusteadlaste päewal selle reformiga seotud küsimusi üksikasjaliselt päewakorrale wõtta, jäi wähemusse. Kuna wastu wõeti kongressi poolt esitatud resolutsioon, et õigusteadlaste päew leiab, et omawalitsuse reform on maal hädatarwilik otstarbekohasuse ja kulude kokkuhoiu mõttes. Omawalitsused tulewad kujundada elujõulisteks. Maawalitsused, kui kulukad wahelülid, tulewad likwideerida. Üksikasjaline maa omawalitsuste kawa käsitamine peaks kuuluma järgmise õigusteadlaste päewa ülesannete hulka.

Maksureformi kohta wõeti ühel häälel wastu resolutsioon, et õigusteadlaste päew ühineb üldiselt referaadi wäidetega, ja loeb soowitawaks, et maksuameti juures töötawad komisjonid wõtaks osa ainult asjadest, kus tarwilik on maksude aluste kindlaksmäramine hindamise teel, ja et üks ja sama tulu kuuluks maksu alla ainult üks kord.

Maksukaristusõiguse reformi kohta leiti, et esitatud küsimuses ei ole weel küllalt ühtlast arwamist ja wajab selgitamist weel järgmisel õigusteadlaste päewal.

Järgmine õigusteadlaste päew otsustati pidada Tartus senisel ajal ja korraldawa komisjoni kohused panna Tartu Õigusteadlaste Seltsi juhatuse peale.

Wälisminister sõidab Riiga mai alul.

Eile wõttis wälisminister J. Tõnisson wastu Läti saadiku K. Sarinschi, kes andis wälisministrile edasi Läti pea- ja wälisministri K. Ulmanise sõnwi, et Eesti ja Läti wälisministrite järjekorraline kokkusaamine teostuks Riias mai algul. Läti delegatsioon kaubalepingu läbirääkimisteks tuleks Tallinna alles pärast wälisministrite kokkusaamist.

Nali muutus kibedaks tõeks.

Reede hommikul toodi Wõru linna haigemaija Kõlleste wallast 19 a. wana Elfriede Wiiast raske haawaga peas. Neljapäewa õhtul oli tulnud tema poole lellepoeg Artur Wiiast, kaasas kaitseliidu püss. Tüdruk oli hoiatanud poissi, et „ära mängi püssiga“, mille peale poiss öelnud, „tahad, ma lasen ju maha“. Selle järele kõlanud pauk ja lastud kuul tungis tüdrukul põsest sisse ja kaelast wälja. Haawatu seisukord on raskeks tunnistatud. Praegu on weel selgitamata, kas siin oli tegemist lihtsalt hooletusega, wõi tahtiski A. Wiiast lelletüdart maha lasta.

Toetus Õhuasjanduse Ühingule.

A-s. Fr. Krulli tehased annetasid õhuühingu toetuseks 500 krooni. See on esimene suurem toetus eraõhuasjandusele.

Uus leidus lennuühenduste kindlustamiseks.

Leidur kapten Boykow oma töökojas, kellel on õnnestunud koostada keerulist aparatuuri, milline kindlustab lennukitele nende lendudel sihi kindlust. Õhuasjanduse katsekoda Adlershofis, Berliini lähedal, on seda leiutist neil päewil õige üksikasjalikult katsetanud. Kui lennuk kindla kursiga õhku tõuseb, siis wõimaldab uus leiutis ka kõige suuremate segamiste puhul õhus lennukil ikka endist sihti pidada. Kõikumised korraldab aparaat automaatselt ära, nii et need oma mõju ei saa awaldada.

Igapäev wärsket I-sordi

eksport-võid

2 kr. kg.

müüb

Tartu Piimaühingu kauplus,

Riia tän. 40. Jällemüüjatele protsendid.

Kaitske oma kopse!

Meie saaduste edu on tingitud mitte ainult **kõrgeväärtuslikkude tubakate** tarwitamisest, waid esijoones ka sellest, et meil on kasutada kõik moodsa tubakatöötluse tehnika saavutused.

Nende tehniliste uuenduste hulgas omab pneumaatiline tubakapuhastamise sissesead suure tähtsuse just **tervishoidlikust seisukohast.** Selle sisseseade abil puhastatakse kõik meie poolt ümbertöötatavad tubakad kõlgest tolmust, kotiebemetest ja teistest **kopsudele kahjulikult mõjuvatest** lisandustest.

Seepärast võime täie õigusega öelda: suitsetage meie tubakasaadusi, sest sellega

KAITSETE OMA KOPSE!

A-S. «Laferme»

Meie esiksaadusi: paberossid

MANON * LIA * ORIENT

„Zepp“ püramiidide kohal üllatas egiptlasi enneaegse tulekuga.

Friedrichshafenist, 11. aprillil. (Trj.) Õhulaew „Graf Zeppelin“ jõudis reedel pärast lõunat kella kahe paiku Kairo kohale. Kuna õhulaew terwelt 13 tundi warem kohale jõudis, ei olnud Almaza lennusadamas weel kõik ettewalmistused õhuhiiglase wastuwõtuks lõpule wiidud ja „Zepp“ ei saanud maanduda. Õhulaew wõttis uuesti kursi Ülem-Egiptusele. Pärast ringlendu sõidab õhulaew tagasi Kairosse maandumiseks alles laupäewa warahommikul, nii nagu warem kawatsetud oli. „Graf Zeppelin“ on nähtawasti tublisti oma sõidusihti muutnud, sest muidu ei wõidud nii palju sõiduaegadest kõrwale kalduda.

Õhulaewa ilmumine Kairo kohale, samuti enne seda Alexandria kohale, äratas rahwahulgas suurt ärewust. Õhuhiiglast terwitati tormiliselt. Kõik majade katused mustasid audishimulikkudest. Tänawatel seisis õhulaewa linna kohale ilmudes igasugune liikumine tükil ajal.

Waaraode järeltulijad wainustuses.

„Graf Zeppelin“ lendas laupäewa hommikul kl. 6.30 Kairost uuesti üle ja maandus enne Palestiina poole lendamist kütteaine ja reisijate pealewõtmiseks Almaza lennuwäljal. Hoolimata warajasest hommikutunnist oli 25.000 inimest maandumist waatama tulnud. Waewalt oli õhuhiiglane maapinnale laskunud, kui rahwahulk politseinikkude ahelast läbi murdis ja jookstes õhulaewa ümber piiras. Kui õhuhiiglase juht dr. Eckener õhulaewast wälja tuli, puhkesid suured aplausid temale. Õhulaewa meeskonna ohwitserid piirati ümber ja neilt paluti autogramme. Inglise lennuwäe sõdurid — 450 meest — hoidsid õhulaewa tund aega maas, kuni kl. 7.20. Siis tuli tuletõrje, kes sunnitud oli weepritside tarwituselewõtmisega rahwahulka laiali ajama, et õhulaewale uuesti õhkutõusmist wõimaldada. Kell 7.30 tõusis õhulaew uuesti õhku ja lendas Palestiina poole. „Graf Zeppelini“ lend Friedrichshafenist Kairosse kestis 24 tundi.

„Zepp“ Jerusalemas.

Jerusalemast, 11. aprillil. Laupäewa hommikupoole kella 11 paiku jõudis „Graf Zeppelin“ Jerusalema kohale. Õhulaew tegi linna kohal mitu ringi. Kogu linn oli õhuhiiglast terwitamas.

Söidupiletid odawamaks.

Tariifinõukogu poolt 10. aprillil wastuwõetud reisijate- ja pagaasiweo tariifide kohaselt on reisijatele wastu tulles edasi-tagasi sõidu piletite ja platskaartide hindu alandatud. Kindlasti wõib loota, et edasi-tagasi piletite ja platskaartide tasumine selle hinnaalandusega tagajärjel suureneb. Edasi-tagasi sõidupiletite hinnaks wõetakse wastaw poole wõi täispileti hind kahekordselt kohapealsest jaamast ja arwatakse sellest maha sihtjaama kauguse järele: kuni 20 km — 5 s., 21—30 km — 10 s., 31—40 km — 15 s., 41—60 km — 20 s., 61—100 km 25 s. ja üle 100 km — 30 s. Seni oli edasi-tagasi piletite hind kahekordne. Jaamad, kust edasi-tagasi pileteid müüma hakatakse, määrab raudteewalitsus oma äranägemise järele.

Numberdatud magamiskohtade kasutamise eest ühes magamispesu tarwitamisega wõetakse 2. klassis 2,50 kr. ja 3. klassis 2 kr., seni oli see hind 2. klassis 3 kr. ja 3. klassis 2,50 kr.

Numberdatud istekohtade kasutamise eest wõetakse maksu edaspidi 2. klassis 75 s. ja 3. kl. 50 senti.

Katoliiklik aktsioon Leedus

Kiriklik mässu organiseerimine.

Riiast, 11. aprillil. „Jaun. Sin.“ teatatakse Kaunasest: Leedu kriminaalpolitsei paljastas kristlikkude aktiwistide salaorganisatsiooni, kes tegutses „Katoliikliku aktsiooni komitee“ nime all. Komitee on muuhulgas laiali saatnud üleskutseid, milles õhutatakse isegi wägiwallategusid. Pühapäewaks kutsutakse koguduse liikmeid kirikute juure meeleawaldustele, millel tahetakse wastu wõtta resolutsioone, mis kiidawad Watikani wõitlust Leedu walitsuse wastu heaks. Kutsutakse elanikke üles, et nad resolutsioone saadaks ka riigipresidendile.

Poola wähendab riigiametnikkude palka.

Maha 15 protsent ja 13 kuu palk.

Warssawist, 11. aprillil. Lehtede teatel wõttis walitsus oma reedesel koosolekul wastu otsuse, millega alandatakse riigiametnikude palkasid 15 prosendi wõrra. Samuti kaotatakse n. n. 13 kuu palk. Palga alandus hakkab maksma 1. maist.

Kui aurukatel plahwatab.

11 metsatöölist haawatud.

Wõnnust, 11. aprillil. Drustini wallas oli raske õnnetus. Kohalikus metsatööstuses lõhkes aurukatel. Plahwatuse tagajärjel sai 11 töölist haawata. Kahe haawatu elu on hädaohus ja kolme seisukord on tõsine. Mitu töölist on saanud raskeid põletishaawu aurust ja tulisest weest.

Õhukaitse ühing korraldab finants-nädala.

Tallinna õhukaitse ühingul on kawatsus lähemal ajal korraldada finantsnädalat, et ühingule esialgseks tegewuseks rahalisi ressursse muretseda. Loodetakse, et finantsnädal sedawõrt peaks õnnestuma, et ühing saab omale muretseda esimese lennuki. Praegu on kaalumisel weel küsimus, kas finantsnädalat ei tuleks laiendada ka teiste õhukaitse ühingute kaudu üle maa.

Lennurekordid purunewad.

10 päewaga Inglismaalt Austraaliasse.

Londonist, 11. aprillil. (Trj.) Inglise lendur Charles Scott püstitas uue rekordi lennul Inglismaalt Austraaliasse. Wälja lennates Londonist 1. aprillil, jõudis ta Austraaliasse 9 päewa 21 tunni 40 minutiga, purustades Kingsford-Smithi poolt püstitatud rekordi, kuna Kingsford-Smithil kulus ligi 24 tundi rohkem aega samaks lennuks. Scott kasutas oma lennul 120-hobusejõulise mootoriga kergelennukit. Scott on tuntud lendur ja lennuwäes oli ta kuulus poksijana, saawutades meistrikoha raskekaalus. Ta on hiiglane, kelle kehakasw ulatub üle kahe meetri.

Prantslased ei jää alla.

Pariisist, 11. aprillil. (Trj.) Prantsuse lendurid Freton ja Lavergne püstitasid kaugelennu ja kestwuslennu rekordi kergelennukitele, lennates 29 tunni 38 minuti 40 sekundiga 3467 km.

Wene-Saksa äritehingud.

Berliinis tehakse kaupa.

Berliinist, 11. aprillil. (Trj.) Berliinis algasid reedel läbirääkimised Saksa töösturite esitajate ja Nõukogude Wene majandusnõukogu esimehe Pjätakowi wahel Wene tellimiste üksikasjade kindlaksmäramiseks, millised hiljutisel Saksa töösturite esitajate külaskäigul Nõukogude Wenes esialgselt lubati. Tellimisi lubati Wene poolt teatawasti 300 miljoni eest. Saksa riik omalt poolt garanteerib 70 protsent ulatuses neile tellimistele eksportkrediiti.

Saksa lehed teawad öelda, et saksa töösturite esialgne waimustus wene tellimiste üle on weidi jahtunud, kuna wenelastel ei ole raha. Wenemaa tahtwat krediiti isegi enam kui kaheaastaste tähtaegadega.

Poola töösturid sõidawad Moskwa.

Warssawist, 11. aprillil. „Dzien Polski“ teatel sõidab 13. aprillil rida Poola töösturreid informatsiooni otstarbel Nõukogude Wenemaale. Töösturid sõidawad Moskwa, kus on Poola-Wene kaubanduskoja peakoosolek.

Põllumehed!

Tarvitage kipsi ristikheina ja söehapulupja põldude väetamiseks, mille tagajärjel saak mitmekordne. — Saada Tarvitajate ja Majandusühisustest ja erakauplustest, ka otseteed vabrikust, Irboska jaamas.

A/S. „GIPS“.

Wiimased wõihinnad wälisturgudel.

„Eta'lt“ ja eksportööridelt saadud teadete järele olid wõi hinnad 9. aprillil 1931.

Londonis:

Daani wõi 124 sh. per cwt, ehk 2,22 Ekr. kg; Uus-Meremaa wõi 112 sh. per cwt. ehk 2,01 Ekr. kilogramm.

Berliinis:

Sisemaa 1. sordi wõi 128 Rmk. znt. ehk 2,29 Ekr. kg. Eesti wõi 136—137 Rmk. znt. ehk 2,43—2,45 Ekr. kg. Läti wõi 134—138 Rmk. znt. ehk 2,39—2,47 Ekr. kg. Soome wõi 136—137 Rmk. znt. ehk 2,43—2,45 Ekr. kg. Uus-Meremaa wõi 143 Rmk. znt. ehk 2,55 Ekr. kg.

Kopenhaagenis:

Daani wõi 200 Dkr. kg. ehk 2,01 Ekr. kg.

Wälisturu hinnad on mõistetawad importööride ja suurkaupmeeste wahel.

Eksportööride arwamise järele on praegu Tallinnas noteeritawa 1. sordi wõi madalam ostuhind 1,74 kr. kg. Hind on mõeldaw franko wagun ärajaatejaam ja wõi eest, mis sisse tulnud 4.—10. apr. s. a. Tendents selgusetu.

Hea kartuli turg Rootsis.

Kartulite juurewedu oli enne pühi wäga hea, mispärast hinnad o'aliselt lõdwenesid.

Stokholmis noteeriti 1. aprillil s. a.: Upplands-Sörmlandi kartulid umbes 7 kr. pro 100 kg, Östgöta-Närke kartulid 7,75 kr., Lõuna-Rootsi kartulid 7—7,25 kr.

Norköpingis noteeriti 7,50 kr. ja Smålandi ning Västergötlandi jaamades umbes 5,75—6 kr., Skånes 4,50—4,75 kr.

Stokholmi on saabunud pakkumised kõrge kwaliteediga Jämtlandi kartuli peale hinnaga 7,50 kr.

Kartuli hindade kujunemise kohta walit'eb üldine arwamine, et nimetamiswäärt hinna muutusi ei tule.

Wõib küll arwestada juurdewoo suurenemisega, kuid teiselt poolt on nõudmine hea kwaliteediga kartuli järele harukordselt hea. Praegu turule toodawa kartuli kwaliteet on rahuloldaw, wõib märgata, et on teostunud wähemwäärtusliku kauba turult wäljatõrjumine laias ulatuses. Rootsi suurest kartulisaagist on hea hulk juba ära müüdud ning ei kahelda selles, et tarwituseaasta lõpuks on tertwe omamaa kartulisaak realiseeritud.

Soome kartulituru püsib muutuseta.

Hinnad ei näita tendentsi, kuigi tollisid sügisel kõrgendati ja pika talwe jooksul kartuleid sügisest saadik pole importeeritud. Lõuna-Soomes on kartuli hind 38:43:— hektoliiter, Kesk-Soomes Smk. 35:38:, Ida-Soomes 45:50:—. Helsingis 42:48:— hektoliiter ehk 60—62 penni kg.

Düsseldorfi mõrtsukas Kürteni protsess algab 13. aprillil Düsseldorfi wannutatud meeste kohtu ees. Mõrtsukal tuleb wastust anda 9 tapmise ja 7 tapmisekatse eest. Kohtu ette on kutsutud 200 tunnistajat ja 20 asjatundjat.

Ülikool.

Maksunormid ülikoolis.

Wabariigi walitsus määras kindlaks järgmised Tartu ülikooli üliõpilastelt wõetawad maksud. Immatrikulatsiooni maksud: eesti kodanikkudelt 5 krooni, wälismaalastelt 7 kr. 50 s. Praktiliste tööde maks üliõpilastelt ja wabakuulajatelt, kes oma õpingutel peawad tegema harjutusi laboratooriumides, kliinikutes ja instituutides, 1—5 krooni poolaastas, millise maksunormi rakendamine iga üksiku praktikumi maksustamiseks toimub wastawa teaduskonna otsuse järele, mis ülikooli walitsuse poolt kinnitatakse.

Määrnste wastu patustanud õigusteadusk. üliõpilased.

Õigusteaduskonnas makswad määrused näewad ette, et iga üliõpilane peab õppeaasta kestel ära andma wähemalt kaks eksamit. Need, kes seda ei ole teinud, kaotawad õigustead. üliõpilase õiguse. Ainult mõjuwatel põhjustel wõimaldatakse edasiõppimist. Nüüd on walminud nimekiri, kes nõutawat arwu eksameid pole annud ja see nimekiri on wälja pandud mustale tahwlile. Nimekirjas seisab 43 õigusteadusk. üliõpilast.

Nimekirjas tähendatud üliõpilased on kohustatud 18. jsp. dekaanile kirjalikult teatama põhjustest, mis neid on takistanud õppetööd jatkamast. Wastasel korral kaotab üliõpilane edasiõppimise wõimaluse.

Kas suudame sammu pidada?

Rahwusline sissetulek ja selle wördlus „edasisöudnutega".

Hiljuti awaldati Ameerika Ühisriikides üleriiklise tööstuslise konwerentsi (National Industrial Conference Board poolt läbitöötatud andmed rahwuslise wara ja sissetuleku kohta juures atlanditaguses wabariigis 1929. aastal.

Need andmed on mitmeti huwitawad.

Esiteks käiwad nad aasta kohta, mil suure majanduslise depressiooni tundemärgid ojalt warjatud, ojalt selgel kujul nähtawale tulid, iseloomustades seega ajawahemikku, mida enam ei wöi lugeda „öitsengu" aastaks. Teiseks annawad nad teatawa aluse wördlusteks.

Kuna Ühisriikide rahwusline wara ja elanikkude keskmine sissetulek on suuremad kui üheski teises riigis, siis wöime nende abil nööta wähemaid summi, saada näiteks ligikaudset ettekujutust Eesti relatiiwsest seisukorrast, sellest, kus wörreldes teistega, seisame paigal, wöi liigume edasi. Käepärast olewate andmete põhjal tehtud järeldused peawad paratamatult olema ainult katselised. Juba sellepärast, et meie rahwuslise wara ja eriti rahwuslise sissetuleku kohta täpsemad kalkulatsioonid puuduwad. See puudus kördub kui, nagu loodame, statistika keskbüroos selleks-baised uurimised warsti lõpule wiiakse.

National Induistrial Conference Board'i andmete järgi oli Ühisriikide rahwusline wara 1929. aastal 361,8 miljardit dollarit, rahwusline sissetulek 84 miljardit dollarit. Ühe elaniku kohta teeb see 2977 dollarit wara ja 692 dollarit sissetulekut aastas.

Kui wörrelda Ühisriikide rahwuslist wara ja rahwuslist sissetulekut 1929. aastal wiimase sõjaeelse aastaga (1914), siis näeme tõusu umbes 32 protsendi wörra. See annab umbkaudu ettekujutuse määratust soissiaalsest edenemisest. Wiimase 15 aasta jooksul on Ameerika oma rahwuslist wara ja sissetulekut suurendanud ligikaudu ühe kolmandiku wörra.

Esimesel kohal seisab sellegi Nevada osariik, kus iga elaniku kohta tuleb rahwuslist wara 6318 dollarit, wiimasel kohal Missisipi. New-York tõuseb küll üle keskmise, kuid jõukuse järjekorras seisab ta oma 3276 dollariga elaniku kohta alles 21. kohal.

Suure depressiooni algmeid tuleb nähtawasti otsida asjaolust, et sissetulek ühe elaniku kohta 1929. aastal, eelmiste aastatega wörreldes, langust näitab. Nii tegi 1929. a. (pariteedi alusel ümber arwatult) 2600 kuldkrooni, 2870 kr. wastu ajawahemikus 1924/25.—1926/27. a. ehk ümmarguselt 10 protsendi wörra.

Mr. E. Kanti arwestuse järgi oli rahwa sissetulek Eestis 1927. a. 389,4 miljonit krooni. Seega ühe elaniku kohta umbes 324 krooni, mis on märksa suurem tawaliselt oletatud keskmisest normist 268,8 kr. 1927. aastal, järelikult oli keskmine sissetulek umbes 8,8 korda wähem kui Ühisriikides.

Mis puutub 1929. aastasse, siis oli meil põllumajanduse tulukus sel aastal 231 miljonit krooni ja suurtööstusel 127 milj. kr., kokku 361 milj. krooni. Kuid siia juure tuleb arwata weel wäiketööstuse, „turistide tööstuse" jne. tulukus, nii et rahwamajanduse üldine tulukus N. Köstneri arwates wöis kõõndida üle 400 miljoni. Ühe elaniku kohta annaks see 1929. aastal umbes 333,3 krooni ehk ligikaudu 7,8 korda wähem kui keskmine sissetulek Ühisriikides samal ajal.

Meie seisukorra paranemine 1927—1929. aastani terwelt ühe punkti wörra, kui kalkulatsioonides erinewuse wöimalus ning nuud tundmatud tegurid ettewaatusele ei summiks. Wahe wöib olla tingitud täielikult nendest korrektuuridest, mida lõplikude andmete saamine kalkulatsioonisse toob.

Siiski wäärib äramärkimist asjaolu, et küllalt ettewaatliku arwestuse juures meie oma rahwa sissetuleku möttes wähemalt kuni 1930. aastani üleliiga pessimistlikud ei tohiks olla. Seit meie rahwusline sissetulek mitte ainult ei näita tõusu tendentsi, waid suudab nähtawasti isegi alal hoida oma juhtelist seisukorda. Ei tohi unustada, et wördluse aluseks on kaalutatud maad, kus impulsid äärmiselt tugewad ja majanduslik arengu hoog suurem kui fusagil mujal.

Missugusest kujuneb pilt 1930. aasta andmete walgusel, selle kohta wöib öelda ainult niipalju, et andmed ükskord kõik peawad olulisi muudatusi näitama ja et rahwuslise sissetuleku tagasiminek end kõikjal awaldab. See on depressiooni siiwenemise loomulik tagajärg. Küsimus peitub ainult selles, missugusel määral langus ilmsiks tuleb ükisikutes maades. Siin ei taha meile meie majanduslise struktuur oma põllumajanduse ülekaaluga head ennustada. On ju põllumajandus üldiselt kriisist tabatud walusamini kui paljud teised majandusalad. Kui weel arwesse wõtta, et sarnane ebasoodne olukord wöib püsida kauemat aega ja et konjunktuuri tõus waewalt kordub selles koossejsus, nagu seda hiljuti wöisime näha, siis on selge, missuguse tähtsuse omawad meil kõik jõupingutused, mille sihiks on rahwuslise sissetuleku tõstmine. See on raske, kuid tähtis ja paratamatu ülesanne meie majanduspolitikale. Muidu meie teistega sammu pidada ei suuda.

Esimese Eesti Kinnituse Seltsi „EEKS-i"

64. aasta-peakoosolek.

Esimese Eesti Kinnituse Selts „EEKS-i" maja Tallinnas, Lai tän. 1. Pahemal seltsi dir. Joh. Pulliste.

Esimene Eesti Kinnituse Selts „EEKS" on kõige wanem rahwuslik ühistegeline asutis, kes tänawu eduga wöib jätkata oma 65. tööaastat.

Täna astuwad seltsi woliniku Tallinnas kokku selleks, et arutada seltsi ellu puutuwaid tähtsaid küsimusi, läbi waadata tegewuse-aruannet ja eelarwet ning anda juhatusele ja nõukogule nueks tööaastaks tarwilisi näpunäiteid ja wolituisi.

Wöimata on siinkohal ära märkida nii wana seltsi tegewuse üksikasju, kuid kokkuwõtlikku pilku saab heita ainult seltsi wiimaste aastate tegewusele.

Suur wöistlus.

Wiimaste aastate majanduslik kriisiks on ka kindlustusetegewuses esile kutsunud suure wöistluse. Selleks on hakatud tarwitama eriti elk laiendatud reklaami ja n.n. „ülewõimisi". „EEKS" on sääraste ebaterwe wöistluse rahulikult wastu wõtnud ja pole isegi lastunud kirewatesse reklaamidesse. Seda püstwust on wöimaldanud seltsile ta suur ja ühistegewuses weendunud liikmete pere ning korralik ja õiglane asjaajamine, mida hulgad on wöinud tundma õppida juba 64 aasta jooksul.

Kahjutasud.

Seltsi wiimase wiie aasta tegewust jälgides, näeme, et kahjutasusumma, mida selts oma liikmetele õnnetuskorral on wälja maksnud — tõuseb üle saja miljoni sendi. Kui kokku arwata aga kõik wäljamaksud kahjud seltsi tegewuse alguseit kuni seniajani, siis tõuseb kahjutasusumma sadadesse miljonitesse.

Kindlustuskapitalid.

Edurikas töö on wöimaldanud seltsil tõsta oma kindlustuskapitale üle saja miljoni sendi ja sellega pakkuda igale liikmele-kindlustajale täit kindlustust ja usaldust.

Seltsi töö mitmekesisust ja põhjalikku arenemist tunnustab eriti liikmete juurewool ja elukindlustuse tõus.

Aruande-aasta jooksul tuli uusi liikmeid juure 2311. Elukindlustuste arwu kui ka summade juurekasw ületab tunduwalt eelmisi aastaid.

Tule-, klaasi- ja murdwarguste wastu kindlustuse osad on töötanud eduga ja näitawad aasta-aastalt tõusu.

Seltsil suurem kinniswara.

Täie õigusega öeldakse, et kindlustusselts, kellel pole wäärtuslikku kinniswara, on nagu ehitus liiwal. „EEKS" on oma tegewust ka selles oluliselt laiendanud ja kindlustanud. 1923. a. osteetud seltsi kinniswara on praegu suuremaid ja wäärtuslikumaid meie kindlustusseltside kinniswarade hulgas, mille rahalise wäärtuse asjatundjate poolt hinnatakse üle 50 miljoni sendi.

Seltsi juhtimine.

Mis puutub seltsi asjaajamisse ja juhtimisse, siis on siin asja nii korraldatud, et selleis wõtawad osa tegelased wäga mitmekülgsete kogemustega tegeliku elu alalt. Juhatus, nõukogu ja rewisjonikomisjon koosnewad üle riigi tuntud ühistegelasteist, taluomanikudest, majaomanikudest, pangategelastest, ärimeestest ja omawalitsuste juhtidest.

Üksmeel juhtide hulgas ja õiglane ning õõbralik juhtimine oma liikmeisse on olnud seltsi tegewuses alati aukohal. Loodame, et ka seltsi edasipidine töö ja tegewus kindlustab talle senise taialdase poolehoiu.

Esimene Eesti Kinnituse Selts

„EEKS"

Asutatud 1866. a.

on meie kõige wanem rahwuslik ühistegeline asutis
65-aastase edurikka tööpõlluga.

Peakontor Tallinnas, Lai tän. 1, omas majas, telef. 7-85.

Selts toimetab:

tule-, elu-, kapitali-, murdwarguse-, klaasi- ja loomakinnitusi.

Kindlustuskapitale üle Kr. 1.000.000 (üle 100 miljoni sendi).
„EEKS-i" kinnisvara on suuremaid, nägusamaid ja wäärtuslikumaid

Tallinnas. Tegewuseaja jooksul on „EEKS" maksnud oma liikmetele kahjutasudeks üle Kr. 3.500.000 (üle 350 miljoni sendi).

Seltsi juhiwad üle riigi tuntud ühistegelased, taluomanikud, majaomanikud, pangategelased, ärimehed ja omawalitsuste juhid.

Osakonnad:

Tartus, Suurturg nr. 3, telefon 9-78.
Valgas, Wabaduse 6 (Valga pangas), tel. 36.
Petseris, Uspenia nr. 7, telefon 102.
Viljandis, Tallinna tän. nr. 13, telefon 1-73.

ESITAJAD igas vallas ja alevis. Õnnetuste likwideerimine kiire ja õiglane.

Mitte 60 miljonit senti,

waid sajad miljonid sendid on kaalul....

„Kaja" nr. 82 arwestab 60 miljonit senti lisamaksu tarwitajatelt wiimase petrooleumi hinnatõusu puhul.

Iga sent petrooleumi kilolt tähendab eesti tarwitajale üle 16 miljoni sendi kokkuhoidu aastas. Petrooleumi pea-müügihooajal septembrist märtsini ühiskaubandus, eesotsas E. T. K-ga, suutis hoida petrooleumi hinda 5—7 senti kilolt odawama mullusest hinnast. Ka praegune kõrgendatud hind on ümmarguselt 15% odawam läinud aasta aprillikuu hinnast.

E. T. K. ja kogu ühiskaubandus on walwel tarwitajate huwide kaitsel. See kaitse on seda mõjuwam, mida suurem on tarwitaja poolehoid oma ühiskauplusele. Praegu ostetakse weel terwelt $^2/_3$ kogu petrooleumist eraäridelt.

Petrooleumi, nagu iga muu suurtööstuse jaaduse, hinna määrajaks on produtsent. Produtsendi mõjutamine hindade alandamiseks on wöimalik ainult tarwitajate ostujõu koondamisega ja see on läbiwiidaw ainult ühiskaubanduse abil.

Koondades kõik oma ostud ühiskauplusesse, suudame hoida kokku iga aasta sadandeid miljoneid.

Üksi trust, sündikaat ega kokkulepe ei takista tarwitajat astumast kohaliku ühiskaupluse liikmeks-kaasomanikuks, ümberpöördult, waid ainult kohustab ühinemiseks.

Iga ühistegelise ettewõtte kokkuhoid ja kasu on tema liikmete oma. E. T. K.

Kole lugu.

Maailmas on nüüd kaks Juhan Pahlbärki.

Perekonnaseisu määrustikkude järele wöib wallaslapsele anda ema wöi mõni wäljamõeldud nimi, mingil tingimusel aga mitte isa oma.

Juhtus niisugune ennekuulmatu lugu: Meie maja alumisel korral elab keegi Maali. Nett ja nägus tüdruk, punapõseline ja kõwahääleline. Ja siis sattus nii, et talle sündis wäikene poiss. Selles pole muidugi midagi ennekuulmatut, kuid kole on see, et ühel päewal tuli minu Juta wäga laokile tujus koju ja wirutas alljärgnewad kõwad laused:

„Seda oli weel tarwis! See weel puudus! Tüdrukute petis! Casanowa!"

Olin äärmiselt kohkunud. Minusuguse natuuri juures ei saa tüdrukuid petta — olen selles rohkem kui weendunud. Wastawate kogemuste põhjal. Ja sellepärast tegin tõrjuwaid silpe:

„Mina? See peab olema eksitus . . ."

Aga Juta sattus weel suuremasse ekstaasi:

„Ma weel mõistaksin, kui oleksid täitsa mees ja tunnistaksid üles. Aga selle asemel teed sa piha näo nagu poleks midagi juhtunud. Salakoi! Häbematu inimene! Nüüd on lõpp kõigel! Enam ma ei kannata! Seda selle Maaliga ikka kõnelesid koridoris. Nüüd tuleb wälja?"

„Maaliga?"

„Muidugi, sa ei teagi! Wöib olla, et sa pole sedagi kuulnud, et sel Maalil sündis hiljuti poeg?"

„Seda oli nagu kuulda küll, aga. . ."

„Ahaa! Päris kurt sa siis ei olegi! Wöib olla oled koguni seda kuulnud, mis Maali on oma poisile nimeks pannud?"

„Seda ei tea. . ."

„Nojaa, aga mina teen! Pane tähele— poisi nimi on Juhan Pahlbärk. Maali familiile on Tulp, Maali Tulp, aga poisil on Juhan Pahlbärk. Mis sa küll arwad, missugusel põhjusel just sinu nimi on pandud?"

Ennekuulmatu lugu — mõtlesin. Woorusliku abielumehe kõige suurem teotus. Olen toda Maalit ainult koridoris näinud, kuidas siis. . ."

Aga au peab saama puhtaks pestud. Mõni hetk hiljem olin juba wastawas ametkonnas ja esitasin oma ägedama protesti. Et minu nime on kurjasti tarwitatud, tuleb jalamaid ümber muuta.

Ametnik naeratas nuhedalt:

„Jaa, see on halb lugu. Juriidiliselt pole siin midagi teha. Ema wöib wallaslapsele nimeks panna, mis ta tahab, keegi ei saa keelda."

„Aga Maali nimi on ju Tulp!"

„Olgu peale Tulp. Ta wöib lapsele panna kas oma nime wöi ükskõik missuguse. . . ainult. . . ainult. . ."

„Ainult?"

„Üks pääsetee on siiski olemas: isa nime ei tohi ema oma wallaslapsele kunagi panna. Nii et kui teie ennast isaks tunnistate, wõite protestida ja siis keelake talle tolle Pahlbärki nimi ära."

Ametnik naeratas, aga mul tuli nutt peale.

„Kuidas ma end siis isaks nimetan, kui ma pole isa?"

„See on muidugi raske, kuid ütlesin: see on ainukene wöimalus, et preili Tulpi sundida teist nime panema. Muud pääsateed pole."

„See on ju selge sissewedamine. Nii tahetakse mind wägisi isaks teha. . ."

„Ega seegi pole kõige alam amet", ütles ametnik.

Kõige alam amet pole see muidugi, aga kui sul on oma seaduslik naine — ja pealegi Juta —, siis. . .

Ennekuulmatu lugu. Raskes tujus kõndisin kodu poole. Nüüd on nad mulle ühe lapse juure meisterdanud — pole mingit pääsu. Eluaeg kõnnib sinuga koos maakamaral teine Juhan Pahlbärk ja inimesed näitawad näpuga. Mine tee neile selgeks, et sa oled puhas ja puutumata kogu sellest ettewõttest. Juhan Pahlbärk.

Franz-Josefi allikavesi

korraldab seedimist.
Arstide poolt soowitatud.

Kuidas puhkawad kokkuostetud rukkiterad.

Suured wiljalaod, kus pole ühtki rotti.

Peale rukki kokkuostu jaamades weeti kokkuostetud rukis Tallinna, kust see edasi müüakse suurweskitele. Tallinnas paigutati rukis wabadesse laduruumidesse, kust majandusministeerium wilja kord-korralt hakkab realiseerima.

Eile hommikupoolel käis majandusminister M. Pung oma abi ja teiste majandusministeeriumi ametnikkudega rukkiladusid üle waatamas. Kaasa olid palutud ka ajakirjanikud. Awanes huwitaw wöimalus näha kogu riigi põllumeeste müüdud rukkisaaki ühe korraga. Esmalt waadati majandusministeeriumi ladusid, mis asuwad Narwa maanteel praegu seiswa Brockhausi jahuweski aitades. Rukkilaod olid korraldatud eeskujulikult. Rukis on piiratud 9 jala kõrgusele laotud kotiwirnaga. Kottide wirn on laotud korrapäraselt ja paar jalga seinast kaugemale, et seinte niiskus teradele juure ei pääseks. Nii seisab seal rukis 9 jala kõrguses wirnas. Waadates jääb mulje, nagu näeks oma ees tõelist „wakamaad rukist".

Laduhoidja Kauss seletab, et

kodumaa rukis üldse oma kwaliteedilt on parem kui wälismaa oma.

Kodumaa rukki kaal on wördlemisi tugew. Ka puhtuse poolest on kodumaa rukis wälismaa omast üle, kuna wälismaa rukis sisaldab rohkem puru ja tolmu. Kodumaa rukis on kuiwem wälismaalt sissewetatawast rukkist, sest niiskuse protsent kodumaa rukkil kõigub 11—14 wahel, kuna importeeritaw rukis sisaldab üle 15 protsendi niiskust.

Huwitaw on asjaolu, et

riiklikkudes wiljaladudes üldse ei ole hiiri ega rotte,

kuna harilikult wiljaladude all armastawad need loomad siginedа ja elutseda. Selleks-kohase küsimuse peale seletati, et Tartu ülikooli seerumi laboratoorium on leiutanud ideaalse rottide ja hiirte häwitamiswahendi — musratil —, mis tekitab tüüfust rottide ja hiirte keskel. Seega ei häwine üksi need rotid ja hiired, kes ise rohtu sööwad, waid nemad infitseerinwad ka teisi. Seerumi laboratooriumi leiutis on wõetud kõige enne tarwitusele kaitsewäe wiljaladudes, kus see häid tagajärgi andis. Nüüd kasutatakse seda abinõu ka majandusministeeriumi ladudes ja tänu sellele ei ole weel üksi rott käinud wiljakottide kallal. Kui oleks rottide häwitamiseks hakatud karjade wiisi kasse pidama, siis oleks olnud tagajärg see, et warsti kogu wiljaladu haiseks, nii et ära mine ligi.

Järjekorras mindi waatama suurweski ruumides asuwaid ladusid. Korra mõttes ei olnud need nii hästi korraldatud kui majandusministeeriumi laod, sest seal olid kotid laotud wastu seina ja kogu ruum oli otsast otsani ja kõrgelt täidetud rukkiga.

Ühes Rotermanni weski juures olewas laos oli näha rukki meri, mille sügawust wöis arwata paarikümne jala peale. Praegu majandusministeerium juba annud edasi esimesi partiisid suurweskitele. Osa riigi poolt kokkuostetud wilja ongi wiidud otsekohe suurweskite ladudesse hoiule ja tegelik üleandmine on ainult riigi arwelt weski arwele üleandmine. Edaspidistel ladude likwideerimisel müüakse rukist ladudest, kus rent kallim. Wiimaseks jääwad arwatawasti majandusministeeriumi oma laod, kus rukki hoidmine tuleb kõige odawam ja kus rukis on paigutatud nii heas korras, et ta seal aastate wiisi rikkumata wöib seista.

„Postimeest" loeb igaüks

kes tahab teadlikult osa wõtta Eesti politilisest, kultuurilisest, majanduslikust, sotsiaalsest elust!

Tartu teated.

Kas rätsepad hakkawad streikima?

Täna on Tartu rätsepatel otsustamisel streigiküsimus. Rätsepad esitasid hiljuti walmisriiete äridele nõudmise — tõsta nende töötasu 1926. aastal tarwitusel olnud tasupiirideni. Kuna aga 1926. aastal walitsemas oli üldine elukallidus ja sellest ajast arwates toidu ning teiste tarbeainete hinnad märksa langenud, siis ei pidanud äriomanikud wõimalikuks rätsepate nõudmisele wastu tulla, liiatigi, kui tööhinnad on langenud.

Töötasu tõstmisega oleks käinud kaasas ka walmisriiete hindade tõus, sest esitatud nõudmise rahuldamisega oleks kallinenud meesterahwa ülikonna õmblemine 4 krooni ja naisterahwa mantli tegemine 3 krooni wõrra. Wõib arwata, et see hindade tõus ei oleks jätnud wälja kutsumata pahameeletormi tarwitajate hulgas.

Arwatawasti pääseb aga rätsepate kaineltmõtlew wool mõjule ja pinewus äriomanikudega laheneb streigita.

Wõi ja munade hind langeb.

Leiwa hinda kõrgendati.

Wiimaste päewade sees on kanamunade pakkumine järjest suurenenud, mille mõjul ka nende hind 7—8 s. paarilt langenud, wõrreldes ennepühiste hindadega. Laupäewal, mil turg üldiselt suur ja elaw oli, saadi kanamune osta 9—12 s. paar, kuna nõudmine üle 13 s. paarilt ei olnud. Tunduwalt suurenes ka wõi pakkumine, mille järeldusel ka selle hind wiimastel päewadel märksa odawam oli kui enne pühi. Nii müüdi taluwõid 60—70 s. 400 gr. Meierid nõudsid aga 80 s. 400 gr pealt. Kuna aga wõrdlemisi head taluwõid 65—70 s. eest osta sai, siis perenaised, kel iga sent kallis, meierite wõist ei hoolinud, sest et see 10—15 s. 400 gr pealt kallim. Seega näitawad tähtsamad toiduained hinnas langust, kuna peatoitaine — leib — hinnas tõusu näitab. Pühade järele on leiwaküpsetajad leiwa kilo hinnale 1 sendi juure lisanud.

Märgati kaht maawäringut.

Metsl. obs. seismograafid registreerisid 8. apr. kell 21,17 min. nõrga lauge maawäringu. Muid wäringu segase iseloomu tõttu ei saanud wäringu kolde kaugust kindlaks määrata. Wäring kestis üle 1 tunni.

10. apr. kell 1,7 min. leidis aset teine maawäring, mille asukoht oli Waiksel ookeanil Jaapani ja Kurilli saarte piirkonnas, Tartust 7300 km. Wäring kestis 1½ tundi. Maksimaalne maanihe Tartus oli umbes 0,01 mm. Wäring ei näi olewat katastroofiline.

Allaactud wanake suri.

Paari päewa eest aeti Kiwisilla juures töömoorimise wankri alla, keegi wanaldane naisterahwas, kes raskesti wigastada sai ja meelemärksuseta olekus wiidi haiwalliniku, kus ta meelemärksuseta tulemata suri. Lahkamisel selgus, et wanake oli saanud tugewa hoobi kukla, mille tagajärjel pealuu oli murdunud ja suur wereloks tekkinud.

Alul ei läinud korda õnneiu isikut kindlaks teha. Nüüd aga on politsei wälja selgitanud, et allajääja oli Liisa Nahkor, 64 a. wana. Elukoht Raua tän. 2.

„Kas tunned maad..."

Th. Lutsu wastne filmitoode.

Inimesel on see wana wiga, et ta sageli ei ole kõige lähemast ümbrusest kipub üle wõi mööda waatama, märkamata kogu seda elu üksikasjus, mis ta ümber kihab ja keeb. Nii juhtub tihti, et oleme waimustuses Alpidest wõi Luxemburgi aiast Pariisis, kuid ei näe, millised impoosantsed kaljumürakad kerkiwad Ontika rannal taewa poole wõi missugused uhked hiiglased kaswawad Kadriorus.

Kodumaatundmise närwi elustamiseks on Th. Lutsu uus filmitoode „Kas tunned maad. . ." kõigiti sobiw wahend. Näeme oma maastikke, ehitusi, ajaloolisi mälestusmärke, tööstust ja põllumajandust kõigil erialadel, kaubandust jne. Kõik see on wiidud ühendusse — muidugi niipalju kui wõimalik — ajaloolise arenguga, nii et saame üldwaatelise pildi sellest hiiglatööst, mis meie rahwas kõigi takistuste kiuste aastamäärade kestel on teostanud.

Tehniliselt on film igati õnnestunud ja tuleb weelkordselt rõhutada, et meie kodumaa filmitööstus areneb kindlat roobast pidi. Ei saa jätta ka märkimata, et filmi kompositsiooniline rakendus on leidnud õnneliku lahenduse, mis laseb kõiki osasid jälgida paraja pinewusega, ilma et tekiks tüdimust wõi igawust, mis tawaliselt kulturisfilise filmi juures mõõdapääsmatu, eriti laia publikut arwesse wõttes. Sellele aitawad muidugi ka kaasa filmi wahele põimitud dramaatilised stseenid 1905. aastast kasakate ja karistusfalkadega, mis loowad wajalise sündmustikulise pinewuse waatepiltide wahele.

Aga pinewust on küllaldaselt puhtwaatepiltideski. Linnulennul sõites idapiirist kuni lõunapiirini, mööda kõsi, jõgesid ja merewälju, näha oma rahwast kõige erilaadsemais tööaskeldusis põllul, õhus, maa-allgi (Kohtlas) — see kõik pakub huwiküllaje elamuse.

„Kas tunned maad. . ." wäärib seda, et üksi kinohuwiline ei jätaks seekord „Centrali" minemata. RJ.

Kaks laipa weel leidmata.

Kuni laupäewa lõunani Emajõe autokatastroofi kaht leidmata õnnetuseohwrit kätte weel ei saadud, olgugi et omaksed mitmel korral paadiga jõel traalimas käisid.

Joan Wanaase ja Harry Pärtelpoja laibad lahati reede õhtupoolikul. Mõlema surma põhjuseks oli lämbumine. Krambi tunnemärke kummagi juurest ei leitud.

Laupäewa keskpäewal leidsid jüstalsõitwad noormehed jõe kaldalt pruuni kaabu, mis nähtawasti kauemat aega wees seisnud ja paksu weelimaga kaetud. Teati rääkida, et kaabu kuulunud Aleksl. Liiwojale.

Onnetu õhtu.

Juba talwel märkisime ära mõned õnnetused, mis aja kestel aset leidnud jääaukudes. Nendele lisaks jutustatakse meile ühest loost, mis aset leidnud täpsalt samal kohal. Sellest on üle 40 a. tagasi, kui linnast lõbusõidule sõitsid kahehobuse woorimehel kaks noormeest kahe naisterahwaga. Linna poole tagasisõidul sündis õnnetus: neli sõitjat ühes hobuse ja saaniga kukkusid jää alla ja hukkusid. Pääsis ainult woorimees, kes pukist lendas üle hobuste peade nõrgale jääle ja suure waewaga eluga pääsis jäält. Uppunud ja saan tõsteti järgmisel päewal weest wälja. Linnas walitses siis samasugune kaastunne ja ärew meeleolu. Hukkumine leidis aset samal kohal ja jälle jäälõikamise kohal.

See on saatuslik koht sõitjatele.

Tartu tööstuskool ei saa riigikooliks.

Tartu linna kooliwalitsuse poolt esitati haridusministeeriumile palwe, et Tartu linna tööstuskoolile määrataks toetust kulude katteks ja wõetaks kool riigikoolide wõrku.

Küsimus on olnud haridusministeeriumis kõne all ja on leitud, et raha puudusel ei ole wõimalik ei üht ega teist soowi rahuldada.

Marutaudi hädaoht on wähenenud.

Tartu pasteur-instituudi andmetel on marutaudi hädaoht läinud aastal tunduwalt wähenenud. Aasta jooksul on käinud ratwimisel taks kuni kolm korda wähem maruloomadest puretuid, kui mõnel eelmisel aastal. Ka käesoleva aasta algus on olnud wõrdlemisi õnnelik. Nii näiteks paaril wiimasel päewal ei ole instituudil ühtki abitarwitajat olnud.

Nädala paari eest aga käis sissepritsimistel 7 täiskaswanut inimest Wõru- ja Petserimaalt, kus peaaegu alaliselt marutaudi juhtumeid ette tuleb. Wõib arwata, et marutaud kantakse siia peaasjalikult piiri tagant tulnud huntide ja hukkuwate koerte poolt.

E. L. Hoiu-ühisuse peakoosolek.

29. jkp. kl. ½5 on „Wanemuise" wäikesse saali kokku kutsutud E. L. Hoiu Ühisuse peakoosolek. Päewakorras peale aruannete ja eelarwe põhikirja muutmine ja walimised. Põhikirja muutmisel on olulisels osaks asemikkude kogu sissefeadmine. Peale selle weel wähemad muudatused, nagu: ühisuse juhatuse, nõukogu, asemikkude kogu ja revisjoni komisjoni liikmeteks ei saa olla need, kes seisawad mõne muu krediitasutuse teenistuses. Ühtlasi oleks muudatuste järele wõimalik juhatusel nõukogu heakskiitmisel õigus katta liikme kohustusi liikme osamaksudest, kui liige oma kohustusi ei täida. Sel puhul langeks liige ühisusest wälja.

Läinud aastal on ühisus edukalt töötanud. Aasta jooksul on tõusnud: äriseis 4.711.300 kr. pealt 4.939.600 kroonile, hoiusummad 3.096.200 kr. 3.295.400 kr. ja wäljaantud laenud 3.284.000 kr. 3.322.000 kroonile. Ühisusel oli läinud aastal 5139 liiget, nendest põllumehi 2097, edasiõppijaid 672, majaomanikke 598, ametnikke 663, ärimehi 157 jne.

Kirjanitud koos.

Eesti Kirjanikkude Liidu erakorraline peakoosolek peetakse pühapäewal kell 11 „Pallase" ruumes. Päewakorras on liidu sisemised asjad, juhatuse lahkumine jne.

Täna linnukaswatajate päew.

Pühapäewal kell 12 algab Tartus Holmi tän. nr. 12 „Põllumeeste Kodu" saalis linnukaswatajate päew. Kõnelewad: W. Hiiop — „Linnukaswatuse tulewiku wäljawaated ja wälisturg". Dr. wet. G. Tehwer — „Meie kanade sagedamaid haigusi". Sama kõneleja räägib ka „Lindude munajuhede ehitusest ja ülesandest". Instr. R. Poola kõneleb „Kanakaswatuse tasuwus ja tarwilikumad parandused kanakaswatuses".

Lõpuks läbirääkimised.

Päewast osawõtt kõigile waba.

Tänuwaldus.

Waikse laupäewa õhtul Pauluse kirikus korraldatud jumalateenistusel, kus kontserdi osa täitis prl. Miina Hermanni laulukoor hra J. Kärti (orel) ja „Wanemuise" orkestri lahkel kaastegewusel, oli sissetulek laululehtedest 173 kr. 18 s. ja wäljaminek 25 kr. Ülejääk 148 kr. 18 snt. on wastu wõetud koguduse majandamise ehitamise heaks.

Wäsimatule ja ohwrimeelsele juhile pr. M. Hermannile ühes tema laulukoriga ja kaastegelastega suurem tänu nähtud waewa ja majanduslik toetuse eest. Koguduse juhatus.

Linda tänawat pikendatakse.

Linda tänawa pikendamiseks kuni Elisabeti tänawani on majaomanikud nõus andma maad. Selle maa wastu tahatwad nad maad Karlowa maa-alast.

Eesti Karskusliidu kesktoimkond oli koos.

Tööd koondati.

Reedel oli E. Karskusliidu Kesktoimkond koos arutamas riikliku toetuse wähendamise tagajärjel tekkinud raske olukorda karskustöös. Eelmise aasta riikliku toetuse asemel 10.000 krooni suuruses, määrati käesolewal aastal seda ainult 2500 krooni — seega on jäänud alles ainult weerand eelmise aasta toetusest. Kui arwesse wõtta, et osa sellest läheb weel Eesti Naiste Karskusliidule, siis on kesklliidu riiklik toetus minimaalne ega wasta liidu senise töö ulatusele.

Asemikkude kogus wastuwõetud ja kord juba kärbitud eelarwe elas seetõttu üle weel une kärpimise, kuiwades kokku üldsummas 15.850 kr. (eelmisel aastal 27.821 kr.). Ühenduses eelarwe kärpimisega tuli liidul wallandada kolmest instruktorist kaks, kuna alles jäeti liidu wanem instruktor hra R. Hansson. Ka otsustati energiliselt alustada iseseiswate liidu maakondliste osakondade organiseerimist, millistes tuleks tööle rakendada kohalikke agaramaid seltskonna- ja karskustegelasi ning endiseid liidu instruktoreid, et sellel teel wähese liidu ainelise toetusega kohapeal karskuseltside instrueerimist teostada.

Töö koondamise mõttes

otsustati pöörduda E. Noorsoo Karskusliidu ja E. Õpetajate liidu karskustoimkonna poole, et instruktorite töö korraldataks edaspidi ühiselt kindla kawa alusel, mis aitaks wähema kuluga töös suuremaid tagajärgi saawutada. Samal motiiwil otsustati liita ka E. Noorsoo Karskusliidu kantselei E. Karskusliidu omaga.

Ülikooli kauaaegne käsijalg surnud.

Ülikooli rektoraadi ja sekretariaadi kauaaegne wanem käsijalg Aug. Kaar suri reedel lühikese raske haiguse järgi.

Kaar on sündinud 5. juunil 1875. a. Õppinud Tartu linnakoolis, teeninud kaubalaewastikus. 1911. aastast peale oli ta ülikooli teenistuses. Ülikooli personaal mäletab teda kohusetruu ametnikuna. Kaar waldas peale emakeele weel wene, saksa ja inglise keelt.

Tema matus on pühapäewal kl. 3. Toomeli haawakliiniku surnukambrist.

Teater ja muusika.

„Wanemuises" täna kell 3 p.l. lastele „Aladin ja imelamp".

Tore wiisi- ja naljakas tükk meeldis esietendusel lastele wäga. Palju muusikat, tantsu ja laulu. Iluiad idamaa kostüümid, huwitawad dekoratsioonid.

Täna õhtul 2. korda „Linnukaupleja".

Haruldaselt wiisiriikkale operetile sai osaks kõige parem wastuwõit, mida wõib kujutleda. Tegewad prd Stukis, Nander, Suworowa, Libene, hrad Lipp, Põlde, Piller, Waino j.t. Üli- ja kooliõpilaste pileitid maksiwad.

Mich. Erdenko kontserdi puhul.

Ühenduses kuulsa wiiuliwirtuoosi Michail Erdenko kontserdiga pianist Dina Golceri kaastegewusel, mis on „Wanemuises" 15. aprillil, toome mõõdukamalt järgmisi wäljawõtteid:

„Neue Zeitung": Muusikalised wiiulileegid idast! Raas ja weri, mis on muusikariistaga ühte laswanud! Mooekant ja wirtuoos!

„Standart": Publik, mis täitis saali ülemäära, oli waimustatud M. Erdenko mängust, kes on suuremaid wiiuldajaid.

„Postimees": M. Erdenko tehnika tõusch fenomenaaliseni ja ieda igakülgselt. Tema mäng on tehnikast niiwõrt üle, et see ei paistagi mingi raskusena.

Eelmüük „Wanemuise" kassas harilikkudel kassatundidel.

„Cantate Domino" lastekoori harjutus on täna kell 10 hom. Wallikraawi 23.

Miina Hermanni Lauluseltsi segakoori harjutused on, Lai t. 28, pühapäewal kell 4 p.l., teisipäewal kell ¼9 õh.ul, reedel kell ¼9 õhtul.

Lauluseltsi erakorraline üldkoosolek on sealsamas reedel, 17. jkp. kell ½8 õhtul.

Akadeemilise meeskoori lauluharjutus on esmaspäewal kella 7—9 õht. üliõpilasmajas.

Tartu Maarja kiriku laulukoor. Orat. „Eliase" teisipäewal ettekande puhul — eelproowid koorile: esmaspäewal, 13. (1. jagu), esmaspäewal, 20. (2. jagu) ja kolmapäewal, 22. jkp. kell 8 õht. leerisaalis.

Haridusselts „Edu" lauluharjutus on pühap. kl. 4 p.l. Suurturg 3.

Ametniku käes on wõim.

Meil walitseb kõwasti ametnik. Tema käes on suur wõim. Tegelikus elus leidub hulk näiteid selle wõimu tegutsemisest.

Tartu raudteejaama endise einelauapidaja H. T. ajal oli leidunud üks walitsusele lähedalseisja isik, et olukord einelauas mõndagi soowida jätab. Sellest haaras kohe kinni üks kõrgem järelwalweametnik, tegi ametliku ettekande raudteewalitsusele einelaua uue wäljapakkumise puhul, ilma kohapeal asja järele kuulamata ja uurimiseta. Selle tagajärjel sai einelaua H. T. asemel nimetatud ametniku hea sõber. Asjaloo teeb iseäralikuks see, et uus einelauaarja on juba enne koha wäljapakkumist kiidelnud oma tutwusega üke mõjuwa kõrgema korra järelwalweametnikuga ja hoobelnud, et küll tema mulle koha kätte muretseb. Raudteewalitsus, kes ei wõinud ametniku ettekannet tähele panemata jätta, tegi sellepärast otsuse H. T. kahjuks.

Kui kannataja pool raudteewalitsusele oma selletusi andis, siis muutis raudteewalitsus oma otsuse H. T. kasuks, kuid teedeministeerium ei wõinud seda kinnitada, sest esimene otsus oli juba jõustunud astunud — nii jäigi kahjukannataja ikkagi H. T., kes küll juba kauemat aega raudteel sellel alal tegew olnud, igal pool täieliku rahulolemise ära teeninud, nii korrawalwe wõimude kui ka reisijate poolt, ja kellele ei olnud rea aastate jooksul ühtki märkust tehtud.

Kuuldawasti läheb asi kohtulikule lahendamisele, sest kannataja H. T. tegewuse kohta ei ole keegi, kel siin sõna kaasa rääkida, midagi süüdistatwat ette toonud. Jääb üle ainult kõrgema ametniku sõna ja sellest on küllalt kõigi harilikkude mõistete segipaiskamiseks.

Ringi ümber kodumaa.

Nõo ühispiimatalitus eduga töötanud.

Nagu hiljuti teatud Nõo ühispiimatalituse aastapeakoosolekul ja sel puhul laialisaadetud aruandest selgus, on nimetatud piimatalitus möödunud aastal töötanud edukalt: möödunud aastane tegewus, wõrreldes eelmisega, näitab kindlat tõusu. Aasta jooksul on toodud Nõo ühispiimatalitusse 1.807.193,5 kg piima, millest saadud 75.111,1 kg wõid. (Eelmise aasta piimatoodang ulatus ainult 1.470.000 kg.) Waatamata wõihindade langusele on ühing möödunud aasta tegewuse lõpetanud 2.351,20 kr. ülejäägiga, mida wõimaldas suur piimatoodangu tõus. Keskmiselt maksti 1 kg piima eest piimatoojaile 7,83 senti. Wõi eest saadi keskmiselt 213 senti kg eest. Ühe kg wõi walmistamiseks läks keskmiselt 24 kg piima. 1931. a. eelarwe wõeti wastu 23.700 krooni suuruses summas. Ühingul on 110 liiget. Osakapitali on ühingul 1671 krooni.

Aakresse asutatakse junstuwabrik.

Aakre wallas asuwa „Purki" weski rentnik Gottlieb Stanmil on kawatsus lähemal ajal oma weski juures käima panna junstuwabrikut. Junstutööstust hakkab juhtima õppinud junstumeister. Kuuldawasti on nuel junstutööstusel kawatsus maksta piima eest õrgemat hinda kui maksawad ümbruskonna ühispiimatalitused.

Urwastes korraldatakse laulupidu.

Urwaste n. l. „Siirus" korraldab eelolewal suwel kihelkondliku laulupeo, mille ettewõtmised käimas. Ajaliselt pole weel laulupeo aeg selgunud.

Mitmed kihelkonna koorid on endid juba üles andnud, kooride registreerimine on aga weel käimas.

Wõrumaal tehakse puskarit.

...il päewil paljastas politsei Linnamäel puskari-wabriku. Nimelt keetis pops Anto wiina, mida ka müüs. Läbiotsimisel leiti mehe juurest walmistatud wiina, wiinaajamise riistu jne. Süüdlane tunnistas enese süüdi.

Wõru eelarwe walmis.

Wõru linnawalitsus jõudis lõpule linna 1931./32. a. eelarwe koostamisega. Wolikogusse jõuab eelarwe selle kuu lõpul. Wõrreldes eelmise aasta eelarwega on rida kärpimisi teostatud; hoolekande kulud jääwad aga siiski endisteks, suurenenud on algkoolide ülalpidamine.

Tsooru-Lepistu algkool 50-aastane.

Pühapäewal, 12. jkp. pühitseb Tsooru-Lepistu algkool Wõrumaal oma 50 a. juubelit, mispuhul korraldatakse päewakohane aktus. Tsooru-Lepistu algkoolis on käinud rida meie praegusi aktiiwseid tegelasi. Omal ajal oli koolil wäga hea nimi — üle maakonna tõtati sinna kooli tarkust saama.

Hiromantidel hea söödamaa Põlwas.

Kus on, sinna tullakse juurde ja nii wõib Põlwa „ukke" olla hiromantidega, sest neid sigineb ümbruskonda iga nädal üks. Lõpuks ei tea enam keegi, kes kellelegi hiromandiks on.

Pärnu suurwee hirmul.

Pärnu linn kardab suurwett ja ummisusi. Wiimase paari nädala kestel on tehtud ettewalmistusi suurwee hädaohu wastu wõitlemiseks. On walmis pandud jäälõhkumise abinõud ja antud walmisoleku käsud, walmis seatud häirefireenid. On leitud tarwilik olewat wälja panna hädaohu kohtadele walwepostid, kes jääliikumisest kohe teataksid. Tallinnast saadetakse wälja pioneerid lõhkeainetega, kes hakkaksid purustama jääkuhje. Kõige rohkem kardetakse elektrijaama pärast, sest siis wõib linn pimedaks jääda ja tekiks üldine paanika.

Alutaguse sinodi koosolek.

Reedel oli Narwas Alutaguse sinod koos Aleksandri koguduse majas. Kokku oli tulnud peale Narwa eelnõidajaid R.-Jõesuust, Waiwarast, Jõhwist ja Lüganusest, arwult 24. Juhatas praost J. Jalajas. Külalisena wõtsid sinodi istungist osa noorsoo sekretariaadi eelnõidaja õp. G. Sternberg ja Tallinna NMKL sekretär Kalkun.

Praostkonna 1930. a. aruande kõrgis eite praost Jalajas, aruanne kinnitati. Referaatidega esinesid õp. Sternberg ja Kalkun, kes puudutasid noorsoo organiseerimisküsimusi koguduses. Sinodi pooli waliti üise- ja wälisko misjonitööle referentideks Lüganuse kog. õp. Hirschelmann ja Waiwara kog. õp. Treimann.

Sinodi pooli wõeti wastu uus Alutaguse koguduse kodukord, millise kinnitamiseks esitatakse kirikupõewale. Järgmine sinodi istung otsustati ära pidada tulewal suwel sumiste pühade ajal.

Komisjon „korraldab" Narwa eelarwet.

Narwa linna eelarwekomisjon ei lase linna eelarwe arutamisega kuidagi hakkama. Juba kui aega enne pühi, esitati linnawalitsuse poolt komisjonile tarjakaalustatud eelarwe, kuid komisjon on seni aega wiitnud rühja-läbja asjade läbimisega, nii et waewalt usutaw on, et eelarwe jõuaks welsokku enne mai kuu. Hilinenud eelarwe wastuwõtmisega on takistatud linna suuriste rõõde läbiwiimine krediidi puudusel.

Linnawalitsuse poolt esitatud eelarwes on läbiwiidud tarpinisi, et piirata linna wäljaminekud. Mõnes osakonnas on eite nähtud koondamine ja tööde ümberkorraldus. Kahjuks on komisjoni poolt ettewõetud koondamised kujunenud Narwas erakondade poliitilisels manöölwerdamiseks, millel tegelikku kokkuhoiuga mingit ühist ei ole.

Lääne maawolikogu öötöö.

Lääne maawolikogu pidas neljapäewal oma järjekorralisi öötöökoosolekut, sest koosolek kestis 22 tundi ja õhtust hommikuni. Päewakorra tulipunktiks oli eelarwe. Eelarwe on tasakaalus 509.907 kr. Eelarwe waidlused lähewad üksikasjadesse ja terawaks. Kuna haridusosakonna kulud suured, siis tehtakse osakonna juhatajale eriettekirjutusi.

Waatamata kõnelustele, wõeti eelarwe esitatud kujul wastu. Töökorrakond ja asumised teatawad, et nad hõlbustawad eelarwe wastu peamisest sellepärast, et on mõeldud ja ära jäetud teenistuskehwematele õpilastele ja põllumajandusele.

1929/30. a. aruanne wõetakse esitatud kujul wastu. Maawalitsusele antakse wolikogu nõusolekul arwel laenu 30.000 kr. suuruses.

Koosolek lõppes kell 7 hommikul.

Pühalepa kirikust warastati Kristuse kujn.

Pühalepa kirikust warastati Kristuse kujn. Nähtawasti oli waras arwamisel, et kujn kullast on, kuid siin pidi ta läbi elama ekssimuse, sest kujn oli wasest, ainult üle kullatud. Kirikule kingiti nimetatud kujn Aleksander 3. ajal keisri perekonna poolt.

Uute turbiinide ülessseadmine lõpukorral.

Kreenholmis on praegu lõpukorral töod uute turbiinide ülessseadmise alal. Kuigi majandusministeeriumist korralduse tehti, et wooluandmine Kiwiõlile 1. apr. katkestada tuleb, antakse woolu endiselt edasi.

H. Treffneri gümn. wilistlaskogu wõtawad seisukohta.

H. Treffneri gümn. wilistlaskogu peab oma üldkoosolekut esmaspäewal, 20. aprillil, kus muuseas päewakorral ka kooli praegune seisukord ja tulewiku wäljawaated keskkoolide wõrgu korraldamise seisukohast.

Kõned, koosolekud ja pidud.

Kõne Bulgaaria ülc.

„Karskuse Sõbra" huwiõhtul pühapäewal kell 8,30 õhtul Tähe tn. 25 kõneleb Bulgaaria ajakirjanik ja kesktoiměteraja P. G. Pamporow teemal: „Bulgaaria — roosides ja idealismi maa". Kõne on esperanto keeles ja tõlgitakse. Kõnet selgitawad walgusvildid. Kulude katteks wabatahtlikud annetused.

Kaubandus-tööstuskoja esimees J. Puhk kõneleb pühapäewal kell 11, mitte kell 1, nagu warem teatatud, Kõõstõõliste Aktsiaandmise Seltsis, Wene tn. nr. 5 meie majandusliikuse seisukorrast. Sissepääs waba.

Üksuline loeng NMKü-s. Pühapäewal kell 4 p. l. kõneleb bulgaarlane, õpetaja ja ajakirjanik Peeter Pamporow teemal: „Kued üksiised kiikumised Bulgaarias". Hra Pamporow on ringreisil Euroopas, kus ta kogub teadmisi rahwaste elu üle.

Kõrgkõikud teated.

Peetri kirik. Esmaspäewal, 13. aprillil kell 8 õhtul algab evangelisatsiooni nädal. Berliini linnamissioni inspektor õp. C. Schnepel. Laululehed. Praost G. Rutopõld, õp. J. Treumann.

Aleksandri kirik. 11. apr. kell 6 õhtuteenistus. Koorilaul. — 12. aprillil kell 10 e. l. jumalateenistus armulauaga. Piht kell ½10. Koguduse- ja koorilaul. Lastejumalateenistus algawad 10. apr. kell 4 p. l. Leerihõimus algab 11. mail, ühiselamine 1. juunil. Palun aegsasti üles anda Tähe tn. nr. 127, kella 3—4 p. l. A. Laar.

Õnnetused ja kurtõõd.

Sõrmusewargus. Gustaw Tõllist, Tallinna t. 23, warastati toast kuldsõrmus. Kahju 20 kr.

Kõõkotiwargus. Karjalomci Weselowitt, Turu t. 12, warastati kõõkoti 10 kr. wäärtuses.

Sport.

Tartu NMKü wanemate härrade wõimlemisõhtu jatkub tegewust pühapäewal kell 12 l. üliõpilaste wõimlas.

Tartu postkontoris seismajäänud kirjad.

Hra Uni, prl E. Hindrikson, hra J. Kaff, Lea Kajak, Paul Allik, Leane Kerku, Olga Jõõl, Marie Roobart, Edla Kollinn.

Tagasitulnud kirjad.

H. Koehr — Tirol, M. Karing — Killingi-Nõmme, K. Murd — Pärnu, E. Wirman — Tallinna, pass nr. 009764 — Riga, nr. 421 — Riga, poiulagerud 480 — Alukõne (2 kirja), Ruth Ederberg — Tallinna, Maria Koikas — Paistikol, hra J. Mõttus — Kilkeja meierei, Sigrid Schuube — U. S. A., B. Halloy — Tallinna, Helmi Soiro — Tallinna, pr. Leinbaum — Wiljandi, Joan Kallam — Mäe p. ag., Leopold Jürgens — Tallinna, Albert Treppens — Berlin, Cor. Lauenmar — Pärnu, Ludmilla Klois — Canada, Paul Jiwes — Canada, A. Õprus — Puka, Linda Hermson — Lunnja, Egon Eichfuss — Rakwere, J. Kangro — Moskwa, Am. Ponnik — Rakwere, Aliide Liiriste — Leningradi kub., dr. Wiraori Clemer — Petseriita Rammu — Wiljandi, Noorusseõmingu teemerus — Narwa, Ebba Kärna — Tartu linn.

Kaitsemalewa teated.

2. malewkonna aastapeakoosolek on pühapäewal kell 10,30 malewa ruumides.

Londoni börsiteated

10. aprillil s. a. (Trj.)

£—Parii 124,27½, New Yorgis 4,85 15/16, Brüsselis 34,95½, Genfis 25,23, Amsterdamis 12,11, Milaanos 92,82½, Berliinis 20,41½, Stokholmis 18,15, Kopenhaagenis 18,16½, Oslos 18,16, Wiinis 34,56½, Prahas 16,14½, Helsingis 193½, Madriidis 43,85, Lissabonis 108,25, Ateenas 375, Bukarestis 817, Rio de Janeiros 35/5, Buenos Aireis 39 1/16, Montevideos 34¼, Sombans 1 sh. 5 p. 13/16, Shanghais 1 sh. 3 p. ⅛, Hongkongis 11 p. 3 s., Yokohamas 2 sh. 13/32 p., hõbe 12 15/16.

Temperatur wähe kõrgem

Pühapäewal keskmise kõrgusega edelatuulest tuuli, muutlik pilwisus, öösel kohati sergeid sademeid. Temperatuur wähe kõrgem.

Wastutaw toimetaja Oskar Mänd.
Wäljaandja Eesti Kirjastus-Ühisus „Postimees".
Trükitud „Postimehe" trükikojas, Tartus.

Valged hambad: Chlorodont
Värskendav ja suurepärase maitsega hambapasta CHLORODONT ½ tuubi —.60 s, 1/1 tuub Kr. 1.—

Narva Kalevi Manufaktuur ja Sindi kalevivabrik valmistavad

meeste- ja naisterahva mantliriideid, kõiki vormiriideid, ülikonna-, fraki- ja püksiriideid, daamide kostüümi- ja kleidiriideid, õpilastekalevit, piljardikalevit, flanelle, vaipu, suurrätikuid, villaseid kangaid tehniliseks otstarbeks; kõik parimas vastupidavas headuses ja uuemates mustrites. — **Kõigis paremates riideärides ja rätsepatelt saadaval.**

Välismaa kaup teeb meie maa vaeseks ja laseb meie töölised nälgida!

Quo vadis, Estonia? Ärge ostke välismaa kaupa, vaid ostke kodumaa kaupa! Olgem isamaalased!

• EESTI KIRJASTUSE ÜHISUS •

„Postimees“

Töökojad, peakontor: Tartus, Jaani tän. 11-13, telef. 80.

TRÜKIKODA

Raamatukauplus: Tartus, Suurturg nr. 16, telef. 2-50.

TSINKOGRAAFIA * SUURKÖITEKODA

on oma uue sisseseade ja täiuslikumate masinate juures suuremad ja moodsamad omal alal. Valmistavad igasug. töid kiirelt ja korralikult. Tehniliste uuenduste tõttu hinnad võistluseta!

TALLINNA KONTOR: VENE TÄN. 1. TELEFON 16-11.

Üleilmline kuulus **frenoloog** ja

selgeltnägija

E. M. KRAFT

Kes Eestis ja välismaa linnades suure eduga esinenud, paneb oma ennustuse tõsidusega kõiki imestama. **Ainuke selgeltnägija,** kes omab loomuse poolt **sissesündinud läbinägemise.** — Soome ja Rootsi rahva lemmik. Venemaal iseäranis suurt karjääri omandanud kõrgemas aadli seltskonnas. Õieti ettekuulutanud keiser **Nikolai II-le** ja vürst **Golitsõnile.** Seletusi annab kõiksugu keeltes, igale ilma tõlgita, omas ema keeles. Vastuvõtmine iga päev kella 9—7. **Annab ettekuulutuse kursusi.** Läbisõidul peatub ainult lühikest aega **Tartus, Puu tän. 17, krt. 2** (hoovimaja).

Waadake edasi!!!

Teid huvitab oma ja teiste elusaatus, ärge mõtelge, et mõni kaardimoorike, ehk mõni liht käevaataja, kes hästi rääkida oskab, Teile tõtt ütleb. Ostke minu raamat **„Täielik ettekuulutaja“,** lühikene astroloogia, lugege ise ja Teile on saatuse saladused avatud, siin ei ole mitte lihtsõnadega tegemist, vaid teadusega, mida uskuda võite, minevik, olevik ja tulevik, olgu oma ehk vöora, on Teil teada.

Raamat saadaval **Tartus, Puu tän. nr. 17, krt. 2.**

Ilma ime! Prohvet selgetnägija

PEEP ASTROHIRO

avab iga mineviku, oleviku, tuleviku, õnne surmani. Sajadtuhanded tänuavaldused! Miks viskled veel teadmatuses?! Isikl. näha, kuulda s. reedel, 24. apr. rahukogus. — «Tõeprohvet ilmaliku kohtu ees». «Tõe Hääl». Tartus, Uueturu tän. nr. 25. (Välja lõigata).

Antakse pikaajalisele rendile rahvarikkas kohas ja hästi sissetöötatud

värvitööstus

Lähemaid teateid kohapeal, Rõngu, Paaslaugil, telef. 9.

Raadi vallavolik. poolt Raadi vallamajas

saab reedel, 17. aprillil 1931. a. kell 2 p. l.

enampakkumisel

väljarenditud

valla päralt olevad **Vallatalu** ja **Lohkva end. vaestemaja maad,** arvates 1. maist 1931. a. Tingimised teatatakse pakkumise algul. Pakkujatelt nõutakse kautsjoni.

Vallavalitsus.

Suurem kohalik selts vajab kohe alkoholita

einelaua pidajat.

Lähemaid teateid saab V. Tiido kuldsepa äris, Riia tän. 35 kuni kolmap., 15. märtsini.

Müümised

Ford-mootor,

täiesti korras — magneeto peale ümber tehtud. Kohane paadile, on müüa Karlova t. nr. 69—1. Näha igal ajal.

Mootor,

täitsa korras, on müüa. 10 hobusejõudu — väikese tööstuse jaoks. Põik tän. 7.

I-ses linnaosas

maja

ühes puuvilja-aiaga müüa. Lähemalt adv. René Lange'lt. Poe tän. 3.

Odavasti müüa uus rätsepa

õmblusmasin,

firma Singer ja ühelambiline raadio vastuvõtu-aparaat. Tartus, Aleksandri tän. nr. 23—14.

Müüa vanu

ehitusepalke,

laudu, 3 auguga pliidiraud, hekslilõikaja, mänguhobune. ja kõiksugu muid asju. Tähe t. 70, söögimajas.

Müüa tugevaid vana maja

palke,

2000 telliskivi ja katusekive. Kivid vanemat sorti, palgid 7 tollile lõödud. Lähemat Vladimiri 12—7.

Müüa

lüpsilehm.

Tähe tän. 134, krt. 2.

Müüa poolikud ja ¾

telliskive

ja vähemat põllukivi odavasti. Tähtvere Valgeveskil.

Müüa korras

maja.

Väljamaks 8000 kr. Lähemalt Herne tän. 6, krt. 4.

Juhuslikult müüa häid pressitud

ristitheinu.

Karl Unti jahu- ja viljaäris, Kalaturg 1, telef. 1004. Hind 1 kr. puud.

Müüa odavalt ja headel tingimustel 16 HP jõuline

auto,

Kõlbulik veoks ehk omnibuseks. Teat. saab Suurturg, auto nr. B 166.

Puhwetikapp ja sohwa

on müüa Vabaduse tän. nr. 12—6, hoovist keldrisse.

Tarvitatud sõidu- ja veo-

autod

odavasti müüa. Tallinnas, Rannavärava 21.

Müüa vähetarvitatud

jalgratas.

Poe tän. 4.

Müüa

wäike maja

äriruumidega, kiriku ja postkontori vastu, Tartust 20 km; 1500 kr. eest. Küsida Võru tn. 128—2.

Maja

müüa juhuslikult korralik uuem ehitus, hind odav; aastaüür 150.000 senti. Maja asub väljaspool Tartut. Küsida Kastani tn. 70—1.

Müüa

ehituskrunte.

Sealsamas on ka müüa pruugitud lava aknaid. Lig. Rebase tn. nr. 1, majaomanik.

Wäike maja

müüa, Ropka linnaosas. Rahu tän. 3.

Täiesti sõidukorras, väheld.

mootorpaat

odavasti müüa. Mootor 4 sil. „Detroit“, kuplung, Boschmagneto. Postk. 66, „Mootorpaat“.

Müüa väga odavasti vähepruugitud tsentraalpooliga täiesti korras käsi-

õmblusmasin.

Aida tän. nr. 6—2.

Elumuutuse tõttu üle anda ühes kaubaga

toiduainete- ja piimapood,

ehukorteri ja leivaahjuga. Küsida Narva tn. 31, söögimajast.

Kauplus

ühes piimapoega ja vähese kaubaga edasi anda. Järele küsida Uueturu tn. 10.

Müüa puhastverd, headest vanematest põlvenenud Iiri setteri (punase)

kutsikaid.

Isase hind kr. 20. Liiva tän. 23—1.

Rutuliselt ehukohta muutmise pärast müüa sissetöötamise

juukselõikamise äri.

Maks kokkuleppel. Teatada slt. „24“ all.

Ostmised

Keskmist

maja,

siselinnas, soovin osta. Väljamaks kr. 10.000 ümber. Suurus, asukoht ja hind teatada slt. „Keskmine maja“.

Soovin osta pruugitud

triikimise ahju,

ühtlasi soovin üürida kohast ruumi pesukoja tarvis. Kirjalikult teatada slt. M. K. M. tähtede all.

Soovitakse osta

lapsevankert.

Pakkum. saata kirjal. Üld.. Ajak. kont., Rüütli tän. 11, „Lapsevanker“ all

Kellel on müüa

maamõõdu-aparaat teodoliit.

Teatada slt. „Teodoliit“.

Soovin osta kiires korras tasuta maa ehk vabadusristi

maasaamise paberid.

Teat. ühes hinnaga Leebiku ag., postk. nr. 10.

Soovitakse osta linna ligidale

talukohta.

Teat. võõrastemaja „London“, Kauba tn. 15—3.

Korteripakkumised

Wäike tuba,

vastu päikest üürile anda. Uus tän. nr. 32.

Möbl. tuba,

elektrivalgust. välja üürida. Kloostri tn. 12—14 (hoovi poolt, II. korral).

Möbl. tuba,

elektriv., erasissek. Vladimiri tn. 3—4.

Korter,

3-toaline ja ühetoaline üürile anda. Karlova tn. 53.

Möbl. tuba

kesklinnas ära anda, elektrivalg., köögitarvit. Riia tän. nr. 1, krt. 3.

Väike ühetoaline

korter

ära anda. Puu tn. 1—1.

2-toaline

korter

köögiga välja üürida. Turu tn. 22—1.

Äriruum

välja üürida. Rüütli tn. 18. Küsida majahoidjalt.

Toiduainete kauplus

välja üürida. Herne tn. 12.

Korteriotsimised

Otsitakse 4—6 toalist

korterit

soovitav aiaga. Kirjad slt. „104“ all.

Korterit

vajab lasteta perekond 5—6 toalist kesklinna, kohe ehk edaspidi. Teat. slt. „410“ all.

Tööotsimised

Kaitseväeteenistusest vabanenud korralik karske

noormees

otsib kohta ärisse, kantseleisse või muule alale. Teeb meelsasti füüsilist tööd. Varemalt tegutsenud koloniaäris ja kantseleis, tunneb raamatupidamist, masinakirja ja kaub. kirjavahetust. Omab tunnistusi ja soovitused. Teat. slt. „A. 22“ all.

Kaupmehed!

Võimaldage ausale nooremehele mingisugust teenistust. Olen valmis ka ärasõiduks. Pakkum. saata slt. sõna „Korralik“ all.

Hallo, põllumehed!

Korralik maaneiu soovib kestvat teenistust maal. Põllutöös täielik vilumus. Katarina t. 14—5, II korral.

Võetakse vastu tellimisi.

kinnaste

peale. Sealsamas parandatakse, puhastatakse ja värvitakse ka vanu. Vastuvõtmine igasuguste nahatööde peale. Heller, Tartus, Küütri t. 16.

Naispagar

palub tööd, tunnen ka biskviidi ja leivaküpsetust. Küsida Tartus, Filosoofi tän. nr. 29—1.

Õmblen

odavasti palituid, kleite ja laste riideid. Herne tn. 6—3. A. Lahk.

Vilunud

õmbleja

soovib päeviti tööd. Töötan pealisriideid, kleite ja pesu, ka lastele. Holmi t. 23—3, tel. 5-36.

Õmblen

odavasti kleite ja muud tööd. Soovi korral tulen ka koju. Tallinna 33—1.

üksiteenija,

vanem naister, soovib kohta vähemasse perekonda. Olen iseseisvalt töötanud. On olemas soovitused viim. kohast. Oa tn. 5—9, A. U.

Lõikan,

lokin juukseid ja värvin kulme, ripsmeid, odavasti ja hästi, igal pühapäeval. Meltsiveski tn. 31—4.

Korralik noormees 2 keskkooli klassi haridusega soovib mingisugust

teenistust

ärisse. Teatada slt. „Korralik“ all.

Kaks korralikku neidu soovivad

maale teenistusele

ehk iseseisvateks perenaisteks; on maa töös täielik vilumus. Võivad ka karja minna suurema karja peale. Aadress: Võru tn. 36—5.

Vilunud

kassapreili

soovib kohta. Kautsjon võimalik. Teat. „Lootus“ all.

Teatan

oma austatud töötarvitajatele, et olen oma

sepatööstuse,

Riia tn. 65 üle viinud Kastani tän. 103, Riia t. nurgal. Austusega ED. LEPPIK.

Tunnid

Eesti, saksa ja wene keele tunnid.

Täielik ettevalmist. eksamitele ja järelaitam. koolitöis. (Kirjandid, literatuur, grammatika). Kõnekeele kiireks äraõppimiseks konvers.-tunnid üksikult ja gruppides. Riia tän. 65—8.

VALFRIED PARV, end. gümnaas. õpetaja.

Raamatupidamise ja masinkirja

tunnid mõõduka tasu eest. Süstemaat. *selgeksõppimine* ja praktika *3 nädala jooksul.* Aeg kokkuleppel. Kõnetund igal ärip. kl. 1—2 ja p. l. kl. ½5—½6. Veski tn. 39.

Kauaaegse prakt. mat. üliõpilane annab tunde kõigis **matemaatilisis** aineis, füüsikas, keemias j. t. Jaani tn. 36—5, kl. 3—7.

Vajatakse soovitustega

repetitorit,

gümnaasiumi vanemate klasside kursuse läbivõtmiseks. Kirj. slt. „R.“ all.

Lõuna- ja õhtusöögid

Tähe t. 70, „Säde“, on saada 3 sööki 40 senti ja õhtusöögid 25 senti, uudis juures.

Sissetöötatud

toiduainete kauplus

ära anda. Teateid saab Uueturu t. lehekioskist.

Rendile anda

hea väike talu Valgamaal, Tõlliste vallas (*Kääriku talu*). Küsida Tartus, Elisabeti tn. 19, krt. 6.

Talukoht

rendile anda; krunt 41 vkm. Rääkida Kirepi Sootarel.

Ära anda

toiduainete kauplus.

Küsida Kastani t. 143 poest.

Toiduainete pood

ära anda, suurte kõrvalruumidega. Aleksandri tn. 116. Sealsamas ka patent edasi anda.

Pood

ära anda ühes äritunnistustega. Vabaduse tn. 6.

Kas ei tahaks keegi

noort õuekoera

enesele võtta. Teatada Tähe tn. 8—3. T. Kapper.

Laevas

võtab «POSTIMEHE» ja «MAAMEHE» tellimisi ja kunlutusi vastu hr. Jak. Kütt.

Elan nüüd **Riia t. 16**

advokaat

E. Tekkel.

Palun seda

mustas mantlis ja kübaras daami,

kes 8. aprillil s. a. umbes kella 12—16 vahel Raekoja ees kõndis ja kes sõitis samal päeval õhtuse mootoriga „Kärkna“ ja seisis jaamaesisel kuni rongi ärasõiduni, oma aadressi teatada. Palamuse pstk., vene 25-rubl. nr. 754431 ettenäitajale.

Tühistan kuulutuse

Marie Koger'i

kohta Karl KOGER.

Tööpakkumised

Vajatakse

T. Ü. „Kesktöö“ liikmetest:

puhvetipreilit kautsjoniga,
4 äriosanikku,
vil. lastepreilit saksa keel.
4 vil. üksiteenijat-keetjat,
3 nooremat majateenijat,
4 taluteenijat,
karjust,
tööeestegijat poissm. tallu.

Tulla tunnistustega ja isikliku soovitustega Kompanii tän. nr. 1, krt. 3, kella 10—12.

Vajan

kingsepa käealust

puukanna töö peale, kes tööd juba tunneb, alaliseks. Küsida Kalda t. 3—1.

Vajatakse

kuduja õpilast.

Sealsamas võib peale õppimise ka tööd saada. Pärna tän. 2—1.

Vajan kohe

meieri-õpilast.

Soovitav, kes ennem meiereis on teeninud. Kirjad Leebiku pstk. 34.

Otsin

osanikku

väikese kapitaliga! Sealsamas müüa starter, dünamo, vakuumpaak ja 6-silindrilise mootori magneeto. Lähemat Oa tän. 5—11. A. Tupitz.

Meerapalus

võtab

„Postimehe“ ja „Maamehe“

tellimisi ja kuulutusi vastu

hra A. Lill.

Elwas

võtab **„Postimehe“** ja **„Maamehe“** tellimisi ja kuulutusi vastu ja müüb üksikuid numbreid

B. ORLO, Kesk tän. 34.

Leitud

Hagijas

tulnud. Omanik võib kätte saada vastava tasu eest kuni 20. skp. Puurmani, Kõre talu.

Surma läbi lahkunud õpilast ja kaasõpilast

Paul Krull'i

mälestavad

Lohkva algkooli õpetajad ja õpilased.

Puhkepäeval, 12. aprillil kell 11 hommikul «VANEMUISES»

Elav Rahva Sõna

Kavas: 1) Internatsionaal, 2) Rkl. **A. Rei** kõne «Kas Eesti põhiseadust on vaja muuta», 3) Laulukoorilt laule. 4) Rkl. **L. Johansoni** kõne «Tööliisklassi võitlus elu alalhoiu eest», 4) Muusikalisi ettekandeid. Sissepääs vabatahtliku maksu eest.

E. S. T. P. Tartumaa Komitee.

Õpetatud Eesti Seltsi

järjekorraline üldkoosolek

peetakse kolmapäeval 15. aprillil kell 18, Aia tän. 46 — geoloogia auditooriumis.

Päevakorras:

1. Dr. O. Looritsa ettekanne: «Pikker».
2. Mag. A. Anni ettekanne: «Kalevipoja kuju rahvaluules».

JUHATUS.

A-S. Tartu Metallivabrik

G. & H. LELLEP

müüb oma ladu tagavaradest alandatud hindadega kõrgeväärtuslikke oma tööstuse saadusi:

Rehepeksumasinaid Kr. 1250.—
26" laiuse trumliga, peksuvõimega täiesti puhtaid teri kuni 1000 kg. tunnis.

Laialtkülvimasinaid Kr. 85.—
2,5 m. (8') laiad, raudratastega, ühetaolise külvi pärast väga otsitavad.

Hobuse-loorehasid Kr. 100.—
32 pilga (Deering süsteem).

Hekslimasinaid Kr. 68.—
ettevedaja ketiga, hekseldab 4 pikkuses, isereguleeritav, käe ja jala ehk mootori jõuga aetav.

Vesiturbiine Kr. 800.— alates.
kõrgeväärtuslik FRANCIS SÜSTEEM, ainult tellimiste peale.

Meie vabrik valab malmi kõrges hinnas, hinnadega 25 senti kg. alates.

Soovitak .e osta

kruubimasinat ja tangulõikajat

juurekuuluvate puhastusseadetega ja püülivaltse 1 komplekt.

Teenistust leiab asjatundja

mölder

Andmed senise teenistuse kõigu kohta ja pakkumised ühes üksikute masinate hindade ülestähendamisega sit. «Valtsid» all.

Vilunud ja täiesti ausameelseid

agente

siin hästi tuntud ning sissetöötatud **vee- ja sõiduautode müümise alal** tarvis igas arvesse tulevas maakohas. Energilistel tööjõududel hea teenistuse võimalus. Pakkumised saata: Tallinna, postk. nr. 277.

MEMPHIS

Tartus, Suurturg nr. 3, raekoja kõrval.

Igasugu riiete **keemiline pesemine** soovi korral 24 tunni jooksul. Kiirpressimine ka ootega. Töö tuntud headuses. Hinnad võistlemata odavad.

Tööpakkumised

Noor preili,

korralik, perekonnast, sümpaatse välimusega, soovitav majapidamise kooli lõpetanu, leiab üksiku härra juure perenaise koha. Kirjad slt. ühes täielise aadressiga kuni 25. skp. „Üksik" all.

Vilunud

maja-teenijad

alati leiavad kohti. Tegnij. vahetal. büroo F. Nottbeck, Tallinna, Lai tn. 28.

Vajan kohe

riidewärwijat.

Palk kokkuleppel. Pakkumised saata: Antsla pk. 10. A. Kuhi.

Tisleri

on tarvis. Lai tn. 21, Kubo.

Maale talu vajatakse korralikku

tüdrukut,

kes ka perenaise kohuseid võib täita. Kaupa tehakse 13. apr. kella 10—12 „Moskva" sissesõiduhoovis.

Tsinkograafia

vajab

töölist ja õpilast.

Teat. Tallinna, S. Karja tn. 8, trükikotta.

Teenijat

tarvis, korralikku puhtusearmastajat, kes hästi keeta oskab, isikliku soovitusega. Tähe tn. 64—6, kella 9—12 hommikul.

Tarvis maale linna ligidale korralikku

taluteenijat

tüdrukut. Kaupa tehakse 12. skp. kella 10—12, Katariina tän. 2—7.

Korralik

tütarlaps,

kes tunneb kõiki majas ettetulevaid töid, leiab kestva teenistuse maal väiksemas majapidamises. Kaupa tehakse pühapäeval, 12. apr., Kalmistu tn. 13—13.

Vajatakse

osanikku,

kr. 5000—10.000, väiksemasse vabrikusse, hea sissetulekuga. Teat. Tartu, Rüütli tn. 11, Üld. Ajak. kont. nr. 10.

Lunja mõisa vajab

mõisa-puuseppa.

Kaubategemisele ilmugu üksnes korralik ja vilunud isik, kes kõiki mõisas ettetulevaid puutööd põhjalikult tunneb.

Mõisavalitsus.

Härra E. Kisberg'l kaupluses

Kambjas

müüakse **„Postimehe"** ja **„Maamehe"** üksiknumbreid.

Hiromant

R. Maido.

Näitan vee sees selle inimese kuju, keda soovite näha, ka asju. Ütlen täpse eluloo. Kaluri tän. 12—3, III kord, hoovist läbi.

! Mitte reklaam — tõsi !

Eestis ainuke täpne **ettekuulutaja** (psycho-grafol.) **hra VAN.**

Hot. «Oudovas», Uueturu 29. Ei mõttetuid löök-, ega hiilgesõnu. Kes käib — veendub.

Ostame pelushki ja viki seemet

Tartu Eesti Majand. Ühisus

Tartus, Holmi tän. 12-18.

Elva ujula

alkoholita einelaua

väljapakkumine on Elva alevivalitsuse ruumes 15. aprillil kell 11, järelpakkumine kell 12. Tagatiseks tuleb 50 krooni sissemaksa. Alevivalitsusel jääb õigus ka mitte enampakkujale anda.

ALEVIVALITSUS.

Parimad Rootsi ja Inglise

KUULLAAGRID

KÕIKIDES MÕÕTUDES ALATI LAOS TÖÖSTURITELE SOODSAD %%

TERASKUULID FORTUNA MÄNGULE

A/s. A. ROSENWALD & Co

TARTUS

Suurturg 8 Telef. 300

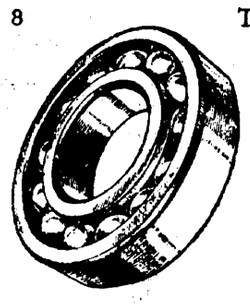

---

4. Suurtükiväe Grupp müüb 22. apr. k. a. kell 10 hommikul Tartus, Tähtvere mõisas

suusõnalisel enampakkumisel

vana rauda, terast, malmi, plekki, vana nahka, kaltse: villast, linast, puuvillast, present, vana vilti j. n. e.

MAJANDUSÜLEM.

Välja lõigata!

Ärimehed, töösturid, majaomanikud ja kõik tööandjad!

Kui Teil on tarvis töölisi ja ametnikke, siis palume pöörata eestkätt Vigastatud Sõjameeste Ühingu Tartu osakonna poole ja Teile saadetakse ausaid ja korralikke mehi soovitustega. Sellega täidate ühtlasi aukohustust nende vastu, kes isamaa eest tervise ohverdanud. Osakonna kantselei asub Kivi t. 60, telef. 13-10.

Hästi sissetöötatud, hea asukohaga

võõrastemaja sisseseadega ja õllekauplus

kohe ära anda. Lähemat Põltsamaa pstk. 11, kõnetr. 11 ehk Tartu, Promenadi tän. 9, U/Ü. «A. Keiss» ärist.

Tallinnas asuv suurfirma vajab Lõuna-Eestisse

energilisi müüjaid

23—30 a. v. — tehnilise artikli jaoks. Kindel palk ja protsendid. Heade äriliste võimetega isikutel teenimisvõimalused 250—300 kr. kuus. Nõuetav vähemalt algkooli haridus. Ainult tõeliselt äriliste kalduvustega ja teguvõimsad isikud saatku pakkumised ühes senise tegevuse kirjeldusega slt. «E. P. L. R.» all.

Teadaanne. Pühapäeval, 19. aprillil kell 14 antakse rendile avalikul enampakkumisel Võnnu L.-M. Seltsi «Lõokese» alkoholita

EINELAUD

Pakkumine algab 100 kroonist peale. Pakkujatel tuleb tagatiseks maksta 10 prots. alghinnast. Lähemaid teateid saab seltsi eestseisuselt Võnnu vallamajas. EESTSEISUS.

Suured ruumid,

uuesti remonteeritud, üürile anda. Kohased asutustele ja organisatsioonidele. Teateid saab majaomanikult Narva tn. 3, III. korral.

Korteripakkumised

Soe, päikesep.

korter,

4—5 tuba, veranda, köök, elektriv., aia sees. Küsida Tuule tn. 3 (Narva tn. 143).

---

2 tuba

köögiga välja üürida. Karlova tän. 50.

Korter

2-toaline, välja üürida Linda tän. 6.

Korter,

3 väheldast tuba, köök, veevärk, elektriv., üürile anda. Tallinna tn. 65.

---

2 toaga väikene

korter

elektriv., ära anda. Kartuli tän. 5.

Korterid,

kahetoaline hobusetalliga ja ühetoaline ilma hobuseruumita üürile anda. Võru tn. nr. 104—1.

Möbl. tuba,

erasissek., elektriv., klaveriga ehk ilma, välja üürida. Jakobi tän. 46—1.

Korralik ametiskäija preili ehk kooliõpilane leiab

korteri.

Tartus, Raekoja tn. 24—4, hoovis.

Aia tn. 53 välja üürida 4-toaline

korter,

veranda ja kõrvalruumidega. Küsida majahoidjalt.

2-toaline

korter

ära anda. Pärna tn. 20. Küsida majahoidjalt.

Sooja päikesepaist. korteri

taasüürilisena

võib saada naister. Anne tän. 33-a.

Wäike tuba

eestoaga, omaette, päikesepaistel., ära anda. Sõbra tän. nr. 30—1.

Vastu lõunapäikest elektriv.,

korter,

2 tuba köögiga, üürile anda. Oa tän. 28.

Väheldane, päikesepaistel.

tuba

välja üürida. Uus t. 48—5.

Korter

saada, 1 tuba, Meltsiveski tän. 53.

Korter

saada. Raua tn. 20. Teateid saab Sõbra t. 52, peremehelt.

Elektrisisseseadega ühetoaline väike

korter

ära anda. Katariina tn. 6.

Ilus soe, mugav

möbl. tuba,

elektrivalg. ja teenimisega üürile anda. Õpetaja tän. 8, krt. 2, II korral.

Ühetoaline

korter

üürile anda. Aida tn. 9.

Korter,

5 toaga välja üürida. Küütri tn. 3; korteris veevarustus. Küsida adv. Sõrra'lt, Raekoja tn. 10.

Möbl. korter

ära anda — 3 tuba, eestuba ja köök, keskküte, veevärk, elekter. Võib ka üksikud toad anda aastaüürnikule. Promenadi tän. 6—6.

EESTI AKTSIA-SELTS

C. SIEGEL

TALLINNA, Lai tän. nr. 27, kõnetraat 426—07.

Soovitab odavalt vee- ja aurutorusid, toruosasid, pumpasid, ventiile, kraane, kõiki vesivarustuse- ja keskküttetarbeid, ehitustalasid, kõiksugu rauda, musta ja tsingitud katuseplekki, autosid ja nende osasid.

Joh. Jostoffi raamatupidamise ja masinkirja

kursused

Tartus, Riia tän. 8 (asut. 1908. a.). Uute õpilaste vastuvõtt gruppi ja üksikult. Lõpetajaile kutsetunnistus ja võimalusel kohasoovitus. Lähemat kursuste kantseleist.

Pidage meeles, et

„Ökonoomia"

puhastab põhjalikult teie riideid, võttes kõiki plekke välja, **ilma et riiet rikkuda ehk nõrgendada; värvib** uusi ning kantavaid riideid kõigist riide kiudest, kõigis **värves, mis ei pleegi ega määri. Kangaste ja lõngade värvimine.** Vanutamine, pügamine, pressimine ja dekateerimine. Linase ja poomvillase riide ja lõnga **pleekimine.**

Töö korralik ja hinnad odavad.

Tööde vastuvõtt: Tartu, Uueturu tän. nr. 24.

Kõnetr. 6-63 ja 8-26.

Mitte ühtki senti

ei kaota, vaid võidab mitu krooni, kes enne jalanõude ostu tutvuneb minu kauba ja imeodavate müügihindadega

Saapakauplus „Taaraking"

Tartus, Raekoja tän. nr. 10.

Kastre meierei-hooned

on soodsatel tingimistel rendile anda. Lähemaid teateid Tartus, Pepleri tän. nr. 4—1 ehk Tartu telef. 599-4.

Uuesti remonteeritud vastu päikest

soe tuba

elektrivalgustusega ja keeduvõimalusega üürile anda. Küsida Puiestee tn. 30—5, majaomanikult.

Äriruum

välja üürida, ühes elukorteriga. Raekoja tn. 92—4.

Kaasüürilisels

võib tulla. Mäe tn. 22—7, teisel korral.

Ilus, suur 3 aknaga

tuba,

alumisel korral, erasissek., mööbliga ehk ilma ära anda. Põik tän. 7—1.

Ühetoaline elektrivalg.

korter

korralikule aastaüürnikule ära anda. Tähe tn. 60—4.

Üürile anda ühetoaline

korter.

Sõbra tn. 33. Küsida hoovimajast, majahoidjalt.

---

2 päikesep. hästi

möbl. tuba

(suur tuba verandaga, teine keskmine) erasissek., elektrivalg., köögitarvit. Filosoofi tn. 2—4. Ka üksikult üürile anda. Näha kl. 2—5 p. l.

---

2 väikest

tuba

keeduvõimalusega, ära anda. Tähe tn. 70, söögim. „Säde".

Suur renoveeritud

perekonna korter,

veranda ja vannitoaga üürile anda. Lähemat Hetsli tän. 5—1, sissek. veranda kaudu.

Korter,

2 tuba ja köök, elektrivalg., üürile anda. Elisabeti tn. nr. 1, II korral, kella 11—2.

Puhas, vaikne omaette

möbl. tuba

üürile anda, köögitarvitam. Vene tän. nr. 7—5.

Erasissek. elektrivalg.

möbl. tuba

ära anda üliõpilasele. Mäe tn. 30.

Korter,

2 tuba, uus remont, elektrivalg., omaette, ära anda. Mäe tän. 14—1.

Suurem

korter,

mis ka äriks kõlbab, peale 1. maid välja üürida. Näha igapäev kl. 11 kuni 12 hommikul, Lossi tän. nr. 3. Majavalitsus.

Botaanika tän. 35 välja üürida kaks 2-toalist

korterit,

15. aprilliks ja 10. maiks. Küsida majahoidjalt majas nr. 37.

Uuesti remonteerit. vastu päikest 1-toaline

korter,

elektrivalg. ära anda. Küsida majahoidjalt, Aia t. 63.

Soe, mugav, erasissek.

möbl. tuba

üürile anda. Karlova tän. nr. 50—12.

Korter,

2 tuba-, köök ja töökoja ruumid, elektrivalg. üürile anda. Võru tn. 76.

Korter,

3 tuba ja köök, päikesep., elektriv., autokuuriga ehk ilma välja üürida. Tulla kl. 10—3. Raekoja tn. 98—1.

Puhas

möbl. tuba

ametiskäijale alalisele üürile anda. Riia tän. nr. 24—1.

Möbl. tuba,

elektrivalg., keskklinnas ühele ehk kahele välja üürida. Lodja tn. 9—1, hoovi kaudu.

Ühetoaline

korter

üürile anda ja müüa ühehob. troska ja töövanker. Vabaduse tn. 3—1.

Würtsipood

ja mööbliga tuba välja üürida. Tallinna tn. 31—3.

Soe

hobusemehe

korter ära anda. Uus t. 2—1.

Õnnetu surma läbi lahkunud ametnikku ja kaasametnikku

Harry Pärtelpoega

mälestavad Kinnitusselts „OMA“ juhatus ja ametnikud

---

†

Harry Pärtelpoeg.

Vaikses leinas

Tartu Kommertsgümnaasiumi Vilistlaskogu

---

10. aprillil 1931. a. lahkus surma läbi ülikooli rektoraadi ja sekretariaadi vanem käskjalg

August Kaar.

ülikooli rektor ja ametkond.

Pika raske haiguse järele uinus igavesse unne 10. apr. s. a. kell 22.15 minu armas abikaas, meie hea isa ja meie unustamata äi

Aleksander Kondas.

Sünd. 7. veebr. 1860.

Ärasaatmine neljapäeval, 16. apr. kell 14 Jänese tän. 28 Tartu Jüri kalmistule. Palume kõiki sugulasi ja tuttavaid matusest osavõtma tulla.

Sügavas leinas abikaasa, lapsed, minijas ja väimehed.

KAUBANDUSE-TÖÖSTUSKOJA TARTU OSAKOND korraldab **pühapäeval, 12. apr. s. a. kell 11 p. Tartus, Käsitööl. Ablandm. Seltsis**

AVALIKU

KÕNEKOOSOLEKU

kus referaadiga esineb Kaubandus-Tööstuskoja esimees hra

JOAKIM PUHK

teemil: **„Meie majandusline seisukord“.**

Tähendatud kõnekoosolekust on osa võtma kutsutud kõik tööturid, kaupmehed ja teised majandusliselt teguts. isikud.

Kaubandus-tööstusk. Tartu osak.

KARL HELMER'I

uued masurka- ja moodsa

tantsu-kursused

algavad **15. aprillil.** Üles anda **Narva tän. 14,** kella 3—5. Eeskujulik ja põhjalik õpetus. Viimase alandatud hinnaga kursuse maks ainult 2 ja 3 krooni; teine kursus kallim. Eratunnid pidu- ja kunsttantsudeks iga päev.

Müümised

Ärareisimise puhul müüa

maja,

3 korteriga; veevärk, kanalisatsioon, viljapuuaed. Lähemalt Väike-Kaar 24, kella 10—1 e. l.

Müüa

hööveldam. mašin

metsatööde tarvis ja

mootorratas

küljekorviga. J. Uffert, Pukas.

Kalameestele müüa

pandor-lootsit

Fortuuna tn. 52—1.

Saekoja tn., Tähe tn. läheduses korralik väike (palkehitus)

maja müüa

suure päriskrundiga, mis kõlbulik aiaäriks. Küsida Tähe tn. 127—1, kella 5—7-ni õ.

Müüa tulutoova tööstuse

masinad

saapatikkude alal, headel tingimustel. Herne tn. 6—4.

Kaks varsti lüpsmasaajat

lehma

müüa. Raadi-Lohkva, Sengo talus.

Lihaturus plats ühes kraamiga

edasi anda. Lootuse tn. nr. 20, krt. 12.

«Vanemuise» teater

Pühapäeval, 12. aprillil **kell 3 p. l.**

LASTEETENDUS:

Aladin ja imelamp

Muinasjutt laulu ja tantsuga 5 pildis.

Pääsetähed 20, 30, 40, 50 ja 60 s. ühes riidehoiuga.

Kell 8 õhtul

Linnukaupleja

R. Zelleri operett 3 vaatuses.

Üli- ja kooliõpilaste pääsetähed maksvad.

Teisipäeval, 14. aprillil kl. 8 õ.

Odavahinnal. etendus.

Tsirkusprintsess.

E. Kalmani operett 3 vaat.

Pääsetähed 20, 30, 40, 50 ja 60 senti ühes riidehoiuga.

SOODSAMAD JALANÕUDE OSTUKOHAD ON

praak-magasiid

Tallinn, Maakri tänav 28.
Nõmme, S. Pärnu m. 38.

Müüa õige odavasti uus tisleri

hööwlipink.

Vaksali tn. 4—6. Tulla kella 2—5 p. l.

Müüa Tammeväljal

puust aed

ühes aiapostidega. Teateid saab M. Furmansky ja pojad lauavabriku kontoris. Botaanika tän. 76.

Maatütt,

16 R. vakam., käidava tee ääres, talust eraldatud, on kohe odavasti müüa. Pangodi vallas, Sassi talu, Rosenberg.

Juhuslikult kaks korraga

maja

müüa 9000 kr. ja 15.000 kr. Küsida Maja büroost, Suurturg nr. 3.

Balti Puuvilja Ketramise ja Kudumise Vabriku A-S.

juhatusel on au härrasid aktsionääre palutakse kesknädalal, 13. mail 1931. a. kell 17 juhatuse ruumes Tallinnas, Suur Karja tän. 13/15, krt. 3, peetavale

korralisele

peakoosolekule

PÄEVAKORD:

1. 1930. aasta aruande kinnitamine.
2. 1931. aasta eelarve kinnitamine.
3. Liikumata varanduse ostmine, müümine ja väljarentimine.
4. Laenude ja nende kindlustamise küsimus.
5. Valimised põhikirja järgi.
6. Jooksvad asjad.

Osavõtjail palutakse oma aktsiad esitada äripäevadel kl. 10—14 kuni 28. aprillini s. a. juhatuses.

VANEMUINE.

Kolmapäeval, 15. aprillil kell 8 õhtul

Kuulsa viiulikunstnik-virtuoos

prof. Michail Erdenko

ainus kontsert

tuntud pianisti

Dina Golcer'i

kaastegevusel.

Erdenko mängib kallihinnalisel viiulil, mis on Itaalia meistri Gvarnero töö.

Kavas: Mendelssohn, Grieg, Liszt, Paganini, Erdenko, Dvorak-Kreisler jne.

Pääsetähed eelmüügil teatri kassas kella 11—1 e. l. ja 5—7 õhtul ning K-M. «Teater ja Muusika», Rüütli t. 8.

Osaühisuse „Taara-Film“

osanikkude korraline

peakoosolek

peetakse 20. aprillil s. a. kell 6 õhtul

osaühisuse ruumes, Küütri tän. nr. 1.

PÄEVAKORD:

1. Koosoleku juhataja valimine.
2. 1930. aasta aruande kinnitamine.
3. 1931. aasta eelarve ja tegevusplaani kinnitamine.
4. Juhatuse otsuste kinnitamine.
5. Valimised.
6. Läbirääkimised.

Kui tähendatud ajaks põhikirjas ettenähtud arv osanikke ilmunud ei ole, siis peetakse koosolek sellessamas ruumis kell 7 õhtul, ilmunud osanikkude arvu peale vaatamata.

JUHATUS.

ÜLIÕPILASKONNA SEGAKOOR.

Pühapäeval, 19. aprillil kell 18 **ülikooli kirikus**

Vaimulik kontsert

MENDELSSOHNI HELITÖÖDEST.

KAVAS: Psalm 95 — segakoori ja solistide ettekandel ning sooloettekanded.

SOLISTID: preilid L. PATRASSON ja E. VIRKHAUS, härrad E. LAANENBEK ja A. KARAFIN.

Orelil hra E. KIRIS. Juhatab hra A. KARAFIN.

Piletite hinnad 1 kr. — 50 s., õpilastele 25 senti. Eelmüük Raudsepp'a raamatukaupluses.

Raske töö juures,

kui nõrkus ehk väsimus end tunda annab, on alati «Ovomaltine» see, mida meil peale hariliku toidu veel tarvis läheb.

Saadaval kõikides aptiekides ja rohukauplustes.

Pealadu: A/S. «Ephag» Tallinn: Harju tän. 41 ja Narva mnt. 42 Tartu: Kompanii 1

Dr A. WANDER A.-G. BERN, SCHWEIZ

OVOMALTINE tervendab ka Teid!

Dr. H. Mõttus

Naha-, sugu- ja põlehaigused.

Könet. 5—7, pühap. 9—11. Naister. 4—5 ärip. Kokkuleppel ka teisel ajal. **Tartus, Uueturu tän. 4.**

Dr. A. LENZNER

Naha- ja suguhaigused. Kosmeetika.

Könet. 10—12 ja 5—7, pühap. 10—12. Soovikorral ka teisel kella ajal kokkuleppe järele. **Tartus, Rüütli t. 25—4** (Vastu Jaani kirikut).

Dr. Oskar Josset.

Hambaarstimise kabinett.

Suuhaigused.

9—1 ja 3—7, pühap. 10—12. **Suurturg nr. 3.**

Dr. E. Hehn

Sugu-, naha- ja sisehaigused.

Vastuvõtmine: ärip. kl. 5—7, pühap. kl. 10—11. Kokkuleppel ka teisel ajal. **Rüütli tän. 4, korter 5.**

Dr. E. Dobruškes

Naha- ja suguhaigused

Kella 9—11 ja 5—7. Naisterahvastele kella 4—5. **Tartus, Rüütli tän. 24** (Laia tän. nurk) — tel. 11-22

Dr. Hilda Puusepp

Sisehaigused, kosmeetika ja kosmeetilised massažid

Könet.: kella 8—9 ja 3—5. Tartus, Raekoja 13.

Dr. Ludmilla Naumov

Naha- ja suguhaigused.

Tartu, Kloostri tän. 5, krt. 1. Kella 9—10 e. l. ja 6—8 õ. Pühapäevadel kl. 9—10 e. l.

Kunsthambaid

töötab loomutruult ja korralikult. Hambatehn. kauaaegse praktikaga

Mackiewicz,

Tartus, Lodja uul. 5—4. Raakida kella 10—1 ja 4—6. Tartus.

Ammaemand-masseerija

E. ELLER

Tartus, Raekoja tän. 35